

Evanghelu După Mateu

Gheonologhia al Isus Hristos

¹ Atsea esti cartea a farăljei al Isus Hristos, hiljilu al David, hiljilu al Avrahama.

² Al Abrahamu lji s-amintă Isacul, al Isac lji s-amintă Iacobul. Al Iacovu lji s-amintă Iuda și fratsilji a lui,

³ al Iuda lji s-amintă di la Tamara Faresul și Zara. Al Faresul lji s-amintă Hezromul, al Hezromul lji s-amintă Aramul,

⁴ al Aramu lji s-amintă Aminadabul, al Aminadabu lji s-amintă Naasonul, al Naasonu lji s-amintă Salmonul,

⁵ al Salmonu lji s-amintă Boazul di la Rahabi, al Boazu lji s-amintă Obedul di la Ruth, al Obedu lji s-amintă Iesseul,

⁶ al Iesse lji s-amintă Davidul amiră. Al amirălu David lji s-amintă Solomonul di la muljeara tsi eara al Uriah,

⁷ al Solomonu lji s-amintă Roboamul, al Roboamu lji s-amintă Abiahul, al Abiahul lji s-amintă Asaful,

⁸ al Asafu lji s-amintă Iosafatul, al Iosafatu lji s-amintă Ioramul, al Ioramu lji s-amintă Oziaul,

⁹ al Oziau lji s-amintă Ioatamul, al Ioatamu lji s-amintă Ahazul, al Ahazu lji s-amintă Ezekia,

¹⁰ al Ezekia lji s-amintă Manaseul, al Manaseu lji s-amintă Amonul, al Amonu lji s-amintă Iosia,

¹¹ al Iosia lji s-amintā Iekonia shi fratsilji a lui tu chirolu a mutariljei tu Babilon.

Mutarea tu Babilon

¹² După mutarea tu Babilon al Iekonia lji s-amintā Salatielul, al Salatielu lji s-amintā Zorobabelul,

¹³ al Zorobabelu lji s-amintā Abiudul, al Abiudu lji s-amintā Eliakimul, al Eliakimu lji s-amintā Azorul,

¹⁴ al Azoru lji s-amintā Sadokul, al Sadoku lji s-amintā Achimul, al Achimu lji s-amintā Eliudul,

¹⁵ al Eliudu lji s-amintā Eleazarul, al Eleazaru lji s-amintā Mathanul, al Mathanu lji s-amintā Iacovul,

¹⁶ al Iacovu lji s-amintā Iosiful, bârbatilu ali Marii, di la ea s-amintă Isusul, tsi s-acljimă Hristos.

¹⁷ Ashă că tuti gheneratili di la Abrahamul până la Davidul s-fac patrusprădzatsi di ghenerati, shi di la Davidul până la mutarea tu Babilon, patrusprădzatsi di ghenerati, shi di la mutarea tu Babilon până la Hristolu, patrusprădzatsi di ghenerati.

Amintarea al Isus Hristos

¹⁸ Amintarea al Isus Hristolu fu ashă: Maria, muma a lui, eara susita al Iosif, ma, năinti tsi s-apărnea s-băna deadun, armasi greauă di la Duḥlu Sămtu.

¹⁹ Atumtsea Iosiful, susitlu a ljei, tsi eara un om ndreptu sh-nu vrea s-u arushina năintea a oamnjilor, apofăsi s-u alasă ascumtă.

²⁰ Ma, iară minduea singur aestu lucru, s-afănisă tu yis un anghil di la Domnul sh-lji dzăsi: "Iosif,

hiljilu al David, s-nu ai fricā s-u ljeai Maria ca muljeara a ta, cā tsi s-acātsā tu nāsā easti lucru di la Duhlu Sāmtu.

²¹ Shi ea va s-amintā un ficiar, sh-tini va lji badzā numa Isus, cā elu va s-ascapā populu a lui di amārtiili a lor.”

²² Shi tutā aestā s-featsi tsi si mplineascā zborlu a Domnului după pruful tsi dzātsi:

²³ “Ia, virghina va armānā greauā sh-va amintā un ficiar, tsi va lj-bagā numa Emanuel,” tsi va s-dzācā: “Dumnidzālu cu noi.”

²⁴ Sh-Iosiful, după tsi si sculā di somnu, featsi ashā cum lu avea ursit anghilu a Domnului, sh-u lo ningā nāsu muljeara a lui.

²⁵ Ma elu nu u cunuscu, pānā tsi ea amintā ficiarlu a ljei sh-elu lu acljimā Isus.

2

Shtiutslji dit Rāsārit

¹ După tsi Isusul s-amintā tu Betlehem a Iudeil-jei tu chirolu al amirālu Ierod. Ia, niscāntsā shtiuts di la Rāsārit agiumsirā la Ierusalem,

² dzācānda: “Iu easti amirālu a Iudeilor, tsi s-amintā? Cā vidzum steaua a lui la Rāsārit sh-vinim s-nā ncljinām.”

³ Amirālu Ierod, cāndu avdzā aesti zboari, s-tulburā, sh-deadun cu nāsu tut Ierusalem.

⁴ Sh-după tsi lā adunā tuts mārilji a preftsālor shi scriblji a popului, lji ntribā iu prindi s-aminta Hristolu.

⁵ Sh-elji lji dzāsirā: “Tu Betlehemlu a Iudeiljei, cā ashā easti scriatā di la pruflu:

6 'Sh-tini, Betlehem, loc al Iuda, nu eshti ma njic di printsilji a Iudeiljei, cā di la tini va easă un conducător, tsi va pască populu a meu, Israelu.' "

7 Atumsea Ierodul lă acljimă pi ascumtu shtiu-slji, sh-ntribă cu mari căshtigă elji, di chirolu căndu lu avea vidzută steaua di prota oară.

8 Sh-lji pitricu la Betlehem sh-lă dzăsi: "Imnats shi ntribats ghini ti cilimeanlu. Sh-căndu s-lu aflat, dimăndats-nji tsi s-yin sh-mini s-mi ncljinu."

9 Sh-elji, după tsi lu avdzără amirălu, fudziră. Sh-ia, steaua tsi avea vidzută la răsărit, s-dutsea năintea a lor pănă s-dănaști la loclu iu eara cilimeanlu.

10 Elji, căndu u vidzură steaua, s-hărsiră multu.

11 Sh-după tsi intrară tu casă, vidzură cilimeanlu cu Maria, muma a lui, shi cădzură pri dzinucliu shi si ncljinară. Deapoea disfeatsiră ayishtearea a lor sh-durusiră: furii, timeamă shi njir.

12 După tsi Dumnidzălu lă dimăndă tu yis tsi s-nu s-turna la Irod, elji s-turnară tu loclu a lor pri ună altă cali.

Fudzirea tu Eghyptu

13 Tora, după tsi shtiu-slji s-nchisiră, ia, un anghil a Domnului lji si fänirusi tu yis al Iosif shi lj-dzăsi: "Scoală-ti, ljea cilimeanlu shi muma a lui sh-fudzi tu Eghiptu, shi shedz aclo pănă s-tsă dzăc mini, că Ierodul va lu caftă cilimeanlu ti vătămari."

14 Elu, si sculă, lo cilimeanlu sh-muma a lui noaptea shi fudzi tu Eghiptu.

15 Armasi aclo pānā muri Irodul, tsi si mplinea tsi eara dzāsā di Domnul prit prufitlu: “Lu acljimai hiljilu a meu di Eghyptu.”

Vātāmarea a Cilimenjilor

16 Atumtsea Ierodul, vidzānda cā shtiutslji lu avea arās, s-nārāi multu sh-ordinā si s-vatāmā tuts cilimenjilji mascuri tsi eara tu Betlehem shi tu tuti locurili di anvārliga a lui, di la doi anji sh-nghios, dupā chirolu tsi lu avea aflatā di la shtiutslji.

17 Atumtsea simplini atsea tsi eara dzāsā di la prufitlu Ieremia cā:

18 “Tu Ramā s-avdzā unā zghileari, unā vāitari, un plāngu shi patathimā mari. Rachela vāita hiljilji a ljei sh-nu va si s-diznjeardā, cā elji nu sāntu ma.”

Turnarea dit Eghyptu

19 Dupā tsi Ierodul muri, ia un anghil a Domnului si lj-fānirusi tu yis al Iosif tu Eghyptu,

20 shi lj dzāsi: “Scoal-ti, ljea cilimeanlu sh-muma a lui sh-imnā tu loclu al Israel cā atselji tsi vrea s-lu vātāma cilimeanlu au muritā.”

21 Sh-elu si sculā, lo cilimeanlu sh-muma a lui shi s-dusi tu loclu al Israel.

22 Ma, cāndu avdzā cā Arhelaul, domnea la Iudea tu loclu al Ierod, tatāl a lui, avu fricā si s-ducā aclo. Shi, dupā tsi s-urnipsi di la Dumnidzālu tu yis, s-dusi tu loclu a Galileiljei.

23 Sh-dupā tsi agiumsi aclo, shidzu la un cāsābā tsi s-acljima Nazaret, tsi si mplinea atsea tsi

eara dzāsā di la pruftsilji: “Elu va si s-acljeamā Nazareas.”

3

Ioan Pātidzātorlu

¹ Tu atseali dzālī vini Ioan Pātidzātorlu, tsi predica tu irnjia a Iudeiljei,

² shi dzātsea: “Mitānjiusits-vā, cā amirāriljea a tserurilor easti aproapi!”

³ Sh-ti Ioanul avea gritā pruflu Isaia cāndu dzāsi:

“Boatsea atsilui tsi aurlā tu irnjii:

‘Ndridzets-u calea a Domnului,
ndriptats cārārili a lui.’ ”

⁴ Ioanul avea nviscutā un stranji di lāna a cāmilāljei sh-un brān di chealā la mesi. Elu s-hrānea cu carcaletsi shi njeari-agrā.

⁵ Atumtsea oamnjilji a Ierusalemui, di tutā Iudea sh-di locurili a Iordanlui s-dutsea cātrā nāsu,

⁶ shi s-pātidza di la nāsu, tu arāu Iordan mārtirsinda amārtili a lor.

⁷ Ma elu, vidzānda cā multsā Farisei shi Saducei ma yinea s-pātidzea la nāsu, lā dzāsi a lor: “Pulji di nāpārtitsi, cai vā ari nvitsatā tsi s-ascāpats di nārīrea al Domnului tsi ma yini?

⁸ Dats fruti buni trā mitānjiusirea a voastrā!

⁹ Sh-nu dzātsets cu mintea a voastrā: ‘Noi avem Abrahamul ca tatā.’ Cā mini ma vā dzāc cā Dumnidzālu poati s-da hilji a Abrahamului sh-dit aesti chetri.

¹⁰ Sh-tora tupoara easti tu rādātsina a ponjilor. Itsi pom, tsi nu da fruti buni, va si s-talji sh-va si s-arucā tu foc.

¹¹ Mini ma vā pātedz cu apā, trā mitānjiusiri, ma atsel tsi yini dupā mini easti ma mari di mini, sh-mini nu hiu axiu nitsi s-tsān sandalili a lui. Elu va s-vā pāteadzā cu Duhlu Sāmtu sh-cu foc.

¹² Elu tsāni tu mānā lupata sh-va lu cātārāseascā tut grānarlu a lui, grānlu a lui va lu adunā tu hāmbar, ma cotsala va lu ardā tu foc niastes.”

Pātidzārea al Isus

¹³ Atumtsea vini Isusul dit Galilea la Iordan, la Ioanul tra s-pāteadz di la nāsu.

¹⁴ Ma Ioanul lu ncuntrā dzācānda: “Mini prindi s-mi pātedzu di la tini, sh-tini ma yinji la mini?”

¹⁵ Sh-Isusul, apāndisinda, lji dzāsi: “Alasā si s-facā tora, cā ashā mplinim itsi ndriptati.” Atumtsea elu lu alāsā.

¹⁶ Sh-Isusul, macāt s-pātidzā, ishi dit apā. Shi ia, tserurili s-disfeatsirā, sh-elu vidzu Duhlu a Dumnidzālui dipunānda ca un purumbu sh-vininda pristi nāsu.

¹⁷ Shi ia, unā boatsi dit tser tsi lj-dzāsi: “Aestu easti Hiljiu a meu vrut, di la cai escu hārāsit.”

4

Cārtearea al Isus

¹ Atumtsea Duhlu lu adusi Isusul tu irnjii, tsi draclu su cārtea.

² Shi dupā tsi tsānu pāreasinj patrudzātsi di dzāli sh-patrudzātsi di noptsā, ma napoi u lo foama.

3 Atumtsea cārtitorlu, dupā tsı s-apruche, lji dzāsi: "Ma s-hii Hiljiu a Dumnidzālui, dzā tsı aesti chetri si s-facā pānji."

4 Ma elu lj-apāndisi: "Scritura dzātsi: 'Omlu nu bāneadzā mash cu pāni, ma cu itsi zbor tsı easi dit gura a Dumnidzālui.'

5 Atumtsea draclu lu adusi tu sāmtul cāsābā shlu bāgā tu māeaua a tempului,

6 sh-lji dzāsi: "Ma s-hii Hiljiu a Dumnidzālui, arucā-ti nghios, cā Scritura dzātsi: 'Elu va da ordin a anghiljilor a lui trā tini, sh-atselji va ti tsānā tu mānjili a lor tsı s-nu agudeshti cu ciciorlu a tāu vārā cheatrā.'

7 Isusul lj-dzāsi: "Scritura dzātsi tutashā: 'S-nu lu cārteshti Domnul, Dumnidzālu a tāu.'

8 Draclu lu dusi dinou pri un munti multu analtu sh-lji spusi tuti amirāriljili a lumiljei sh-mārirea a lor,

9 sh-lji dzāsi: "Mini va tsā li dau tuti aesti, macā tini cadz pri dintsā nāintea a mea sh-va-nji tincljinji."

10 Atumtsea Isusul lji dzāsi: "Fudzi, Satane, cā easti scriatā: 'Alavdā Domnul, Dumnidzālu a tāu, sh-lucreadzā mash trā nāsu.'

11 Atumtsea draclu lu alāsā, sh-ia, s-apruchearā anghilji tra s-lji huzmitipsea.

Isusul tu Galilea

12 Cāndu Isusul avdzā cā Ioanul lu avea bāgat tu hapsi, s-trapsi tu Galilea.

¹³ Deapoea alăsă Nazaretul shi s-dusi s-bâneadză la Capernaum, căsăbă ningă amari, tu sinurili al Zabulon shi Neftali,

¹⁴ tsi si mpelinească tsi eara dzăsă di la prufitlu Isaiia cai dzăsi:

¹⁵ "Loclu al Zabulon sh-loclu al Neftali, mardzina a amariljei, loclu napărti di Iordan, Galilea a păngănjilor,

¹⁶ populu tsi băna tu scutidi ari vidzută ună lunjină mari, sh-pristi atselji tsi stătea tu loclu a aumbriljei a moartiljei, arăsări lunjina."

¹⁷ Di atumtsea Isusul apărni s-predica shi s-dzătsea: "Mităniușits-vă că amirăriljea a tserurilor easti aproapi."

Protslji Ucenitsi

¹⁸ Cându ma fudzea ningă amarea a-Galileiljei, Isusul vidzu doi frats: Simonul tsi s-acljima Petru, sh-Andrea, frati-su, tsi ma aruca plăsili tu amari că eara piscari.

¹⁹ Sh-lă dzăsi a-lor: "Haidets după mini sh-mini va vă facă piscari di oaminji."

²⁰ Sh-dinăoară elji alăsară plăsili sh-lu urmară.

²¹ Sh-cum s-dusi ma nclo, vidzu doi altsă frats: Iacovul, hiljiu al Zevedeu sh-Ioanul, fratili a lui, tu varcă deadun cu Zevedeu tatili a lor, tsi ma ndridzea plăsili. Sh-lji acljimă.

²² Elji alăsară trăoară varca sh-tatăl a lor shi s-dusiră după năsu.

²³ Isusul străbătea tută Galilea, nvitsănda tu sinagodzili a lor, predicăndă evanghelul a amirăriljei sh-vindicăndă itsi lăngoari sh-itsi niputeari eara tu popul.

24 Ashā anamea a lui si arāspāndi tu tutā Siria, sh-lji adutsea tuts ländzitslji tsi s-munduea di niputeri sh-dureri soi di soi, demonizatsi, epileptici sh-paralizatsi, sh-elu lji vindica.

25 Sh-un multsāmi mari di oaminji nidzea dupā nāsu dit Galilea, dit Decapoli, dit Ierusalem, dit Iudea sh-di napārti di Iordan.

5

Ahurhita a Nvitsāturiljei tu Munti

1 Sh-cāndu Isusul vidzu multsāmea, s-alinā pri munti, sh-dupā tsi shidzu, s-apruchearā di nāsu ucenitsilji a lui.

2 Sh-elu discljisi gura, sh-lji-nvitsā.

Ghinicuvāntārili

Elu dzāsi:

3 "Ghinicuvāntats suntu atselji oarfānjli tu duh, cā a lor easti amirāriljea a tserurilor.

4 Ghinicuvāntats suntu atselji tsi vāiteascā, cā elji va s-diznjeardā.

5 Ghinicuvāntats sāntu atselji froninji, cā elji va mushtineadzā loclu.

6 Ghinicuvāntats suntu atselji tsi au foami shi seati ti ndriptati, cā elji va s-fānāteascā.

7 Ghinicuvāntats suntu atselji njiluitsilji, cā elji va aflā njilā.

8 Ghinicuvāntats suntu atselji tsi suntu curats tu inimā, cā elji va lu veadā Dumnidzālu.

9 Ghinicuvāntats suntu atselji tsi aducā pacea, cā elji va s-acljeamā hiljilji a Dumnidzālui.

10 Ghinicuvāntats suntu atselji avinatsilji trā ndriptati, cā a lor easti amirāriljea a tserurilor.

11 Ghinicuvāntats va-hits voi cāndu va vā ngiurā, sh-va vā avinā, sh-arādānda, va dzāc tuti arāli contra voi, trā itia a mea.

12 Hārāsits-vā shi harācupsits-vā, cā mari easti arāsplātirea a voastrā tu tseruri, cā ashā lji avinarā sh-prufitsālji nāintea a voastrā.”

Sarea sh-Lunjina

13 “Voi hits sarea a loclui. Ma, macā sarea s-asvardzi cum poati su amintā njurizma? Nu fatsi di tsiva, di cāt trā arcari, shi su calcā oaminjili.

14 Voi hits lunjina a lumiljei. Un cāsābā adrata pri munti nu poati si s-ascundā.

15 Tutashā nu s-aprindi un cāndilā tra si s-bagā sum vasā, ma tra si s-bagā pri shandan shi s-facā lunjinā trā tuts tsi suntu la casā.

16 Ashā s-lunjineadzā lunjina a voastrā nāintea a oamnjilor, tra s-veadā faptili a voastri atseali buni, shi s-māreascā Tatāl a vostru tsi easti tu tseruri.”

Mplinirea a Legiljei

17 “Nu minduits cā mini vinj s-aspargu legea icā prufitsilji. Mini nu vinj s-aspargu, ma s-li mplinescu.

18 Cā dealihea vā dzacā: Pānā cāndu tserlu shi loclu s-treacā, nitsi unā iotā sh-nitsi unā chicutā nu va s-trecā di legea, ma nāinti tsi si mplineascā tuti.

19 Atsel tsi va ncalcā un di aesti ordini ma njitsi, sh-va s-aibā nvitsatā oaminjili, elu va s-acljeamā ma njiclu tu amirāriljea a tserurilor. Ma atsel tsi va li bagā tu practicā sh-va li-nveatsā a alantsālor, va s-acljeamā ma marli tu amirāriljea a tserurilor.

20 Tră atsea mini ma vă dzăc: macă ndriptatea a voastră nu va s-lu treacă atsea a Scribilor sha Fariseilor, voi nu va s-intrats tu amirăriljea a tserurilor.

21 Voi avets avdzăt că fu dzăs a veclilor: ‘Nu vatāmats. Caitsido tsi vatāmă va s-hibă sum giudicari.’

22 Ma mini ma vă dzăc: Caitsido tsi s-nărăeashti fără sibepi cu fratili a lui, va s-hiba giudicată. Shcăi lji dzătsi a fratilui a lui: ‘Aspartă di-minti,’ va hibă sum giudicata al Sinedriu, sh-cai va lji dzăcă: ‘Glare,’ va hibă tu foclu ali Gheheni.

23 Macă tini aduts doara a ta la altar, sh-aclo aduts aminti că fratili a tău ari tsiva contra tini,

24 alasă aclo doara a ta, năintea a altarului, sh-duti ma năinti puituea-ti cu fratili a tău sh-deapoea toarnă-ti shi dă doara a ta.

25 Puituea-ti cu contrarlu a tău, păñă căndu eshti la un cali cu năsu, tsi s-nu ti prida contrarlu a tău la giudicătorlu, sh-giudicătorlu s-ti prida la gardianlu sh-tini s-agiuñdz tu hapsi.

26 Dealihea tsă dzăc că nu va eshi di-aclo, ni plătit centezimul a fundu.

27 Voi avets avdzăt că a veclilor fu dzăsă: ‘Nu ncălcats curuna.’

28 Ma mini ma vă dzăcă că caitsido tsi mutreashti ună muljeari tra s-u aibă, ari ncălcată curuna cu năsă tu inima a lui.

29 Macă ocljiul a tău atsel ndreptu ti dutsi tu amărtii, scoati-l shi arucă-l diparti di tini. Că easti ma ghini ti tini tsi s-cherdzi un di mădularili a tali, di căt si s-sarucă tu Ghehenă tut truplu a tău.

30 Sh-macă măna a ta atsea ndreapta ti dutsi tu amărtii, si-u talji shi si-u arutsi diparti di tini. Că

ma ghini easti s-cherdzi unu din mădularili a tali,
di căt si s-arucă tu Ghehenă tut truplu a tău.

³¹ Fu dzăsă tutashă: 'Cai alasă muljearea a lui,
s-lji da cartea a dispărtsările.'

³² Ma mini ma vă dzăcă: Cătsido tsi u alasă
muljearea a lui, di căt tu arastea a putănsiriljei, u
fatsi s-ncalcă curuna. Caitsido tsi si nsoari cu ună
muljear alăsată ncalcă curuna.

³³ Voi avets avdzătă tutashă că a veclilor fu
dzăsă: 'Nu fă spigiurari arădioasi, ma mplinea
spigiurarea a ta tsi lji ai faptă a Domnului.'

³⁴ Ma mini ma vă dzăcă: Nu spigiurats-vă dip,
nitsi pri tserlu, că easti thronlu a Dumnidzăului,

³⁵ nitsi pri loclu, că easti scamnul a cicioarilor
a lui, nitsi pri Ierusalemlu că easti căsăbălu a
Amirălu atsel marilui.

³⁶ Nu ti spigiur nitsi pri caplu a tău, că nu ai
fuchii s-alăgheshti ică s-lăeshti macari sh-un hir
di per.

³⁷ Ma sborlu a tău s-hibă: 'Ie, ie' ică 'Nu, nu.' Că
itsido ma multu yini di la slablu.

³⁸ Voi avets avdzătă că fu dzăsă: 'Ocliu tră
ocliju shi dinti tră dinti.'

³⁹ Ma mini ma vă dzăcă: Nu lji ncuntreadză a
arăului (cu arău). Macă vără ti agudeashti pri fatsa
atsea nandreapta, toarnă-lji sh-alanta.

⁴⁰ Sh-macă vără va ti ducă tu giudic, tra s-ljea
tunica a ta, dă-lji sh-mantelul.

⁴¹ Shi macă vără ti strindzi să imnji ună milje,
tini fă doauă cu năsu.

⁴² Dă-lji a tsilui tsi ts-caftă, sh-nu arnisea s-lji dai
atsilui tsi ts-caftă mprumută.

43 Voi avets avdzātā cā fu dzāsā: ‘S-vrei aproapilu a tāu shi s-aurāshti neamiclu a tāu.’

44 Ma mini ma vā dzācā: S-vrets neamitsilji a voshtri, *ghinicuvāntats atselji tsi vā blastimā. Fātsets ghini atsilor tsi vā aurāscu, shi pārācālsits- vā trā atselji tsi vā fac arāu, shi vā aĝunescu,

45 tra s-hits hiljilji a Tatālui a vostru tsi easti tu tseruri. Cā elu fatsi s-easā soarili a lui pri bunjilji shi pri arāljilji, shi fatsi s-da ploai pri ndreptsālji shi pri nidreptsālji.

46 Cā ma s-vrets mash atselji tsi vā vor, tsi arāsplatā va avets? Nu fac ashā shi taxidarli?

47 Sh-macā salutats mash fratsālji a voshtri, tsi ma multā dicāt altsālji fātsets voi? Nu fac ashā sh-pāngānilji?

48 S-hits ashā perfectsā ashā cum easti perfect sh-Tatāl a vostru tserescu.”

6

*Nvitsāturā ti Dicunji, Pārāracālsirea sh-
Pāreasinli*

1 Isusul dzāsi: “Bāgats mintea s-nu fātsets ghini nāintea a oaminjilor, tsi elji s-vā alavdā a voauā, altā soi nu va vā arāsplātits di la Tatāl a vostru tsi easti tu tseruri.

2 Cāndu s-dai dicunji, nu batī trumpetā nāintea a ta, ashā cum fac ipucritsilji tu sinagogā sh-pri cāljuri, tra s-hibā tinjisits di oaminjli. Dealihea vā dzāc ca elji tora u-au loatā arāsplata a lor.

---

* **5:44** Tu alti manuscrituri easti scriptā “ghinicuvāntats atselji tsi vā blāsteam, fātsets-vā ghini atsilor tsi vi aurā.”

3 Cāndu fatsi ghini, astānga a ta s-nu shtii tsi fatsi a andrepta a ta.

4 Cāndu u fats buneatsa a ta, s-facā pri ascumtu. Sh-Tatāl a tāu tsi veadi pri ascumtu, el va-ti arāsplāteascā a tsāia nāintea a tutulor.

5 Sh-cāndu tini ti pārācālseshti, nu ti fā ca ipucritslji cā a lor lā arāseashti s-pārācālseascā mproshsti tu sinagogā, sh-tu pādzili a cāljurilor tra s-hibā vidzuts di oamnjilji. Dealihea vā dzāc cā elji tora u au loat arāsplata a lor.

6 Ma tini candu s-ti pārācālseshti intrā tu udālu a tāu, ncljidi usha sh-pārācālseati a Tatālui a tāu pri ascumtu. Sh-Tatāl a tāu tsi veadi pri ascumtu va ti arāsplāteascā nāintea a tutulor.

7 Cāndu vā pārācālsits s-nu folosits idyili zboari ca pāngānjilji, cā elji mindueascā cā va simplineascā pārācālsirea cā au dzāsā multi zboari.

8 Nu vā fātsets ca atselji, cā Tatāl a vostru li shtii tuti di tsi avets ananghi, ma nāinti tsi voi s-li cāftats.

9 Ma voi pārācālsits-vā ashā:

'Tatāl a nostru tsi eshti tu tseruri,

si sāmtseascā numa a ta.

10 S-yinā amirāriljea a ta. Si s-facā vrearea a ta tu loc, ashā di cum tu tser.

11 Pānea a noastrā di cathiuzuā, dā-nā-u a noauā azā.

12 Sh-ljeartā-nā amārtiili a noastri, ashā di cum sh-noi lā ljirtām a amārtioshilor a noshtri.

13 Sh-nu nā alasā s-cādem tu cātceari, ma nā ascapā di atsel arāu. [Cā a ta

easti amirāriljea, sh-putearea, sh-mārirea di totāna]*. Amen.'

14 Că macă voi lă ljirtats a oamnjilor amārtiili a lor, Tatāl a vostru dit tser va vă li ljeartă sh-a voauā.

15 Ma, macă voi nu lă ljirtats a oamnjilor amārtiili a lor, nitsi Tatāl a vostru nu va li ljeartă amārtiili a voastri.

16 Sh-căndu s-tsānets pāreasini s-nu vă spunets nvirinats ca ipucritsilji. Că elji aspargā fātsili tsi s-aspunā a oamnjilor că tsānā pāreasini. Dealihēa vă dzāc că elji tora u-au loatā arāsplata a lor.

17 Iarā tini, căndu s-tsānji pāreasini, aundzi caplu sh-aspealā fatsa a ta,

18 tra s-nu lă aspunji a oamnjilor că tini ma tsānji pāreasini, ma a Tatālui a tāu pri ascumtu sh-Tatāl a tāu cai mutreashti pri ascumtu, va ti arāsplātească nāintea tutulor."

Ayishterea Tserească

19 "Nu adunats trā voi ayishteari pri loc, iu li aspargā molitsa sh-arudzina, sh-iu furlji sapā shi furā.

20 Ma aduanats trā voi ayishteari tu tser, iu nitsi molitsa, nitsi arudzina nu li aspargu, sh-iu furlji nu sapā shi nu furā.

21 Că iu easti ayishtearea a vostră, aclo va s-hibă sh-inima a voastră.

22 Lunjina a truplui easti ocljiul. Macă ocljilu a tāu easti curat, tut truplu va s-hibă lunjinat.

* **6:13** Tu alti manuscrituri nu să află atseli zboari.

23 Macā ocljiul a tāu easti arāu, tut truplu a tāu va s-hibā tu scutidi. Macā lunjina tsi easti la tini easti scutidi, cāt ma mari va s-hibā scutidlu!

24 Vārā nu poati s-huzmitipseascā la doi domnji. Cā icā va s-lu aurascā unlu sh-va alantu, icā va armān pistimen la unu, sh-va dispretsueascā alantu. Nu pots s-huzmitipseshti a Dumnidzālui sh-a pāradzālor."

S-nu Avets Gaile

25 "Trā atsea ma vā dzāc: Nu vā minduits ti bana a voastrā, tsi va mācāts shi tsi va bets, nitsi truplu a vostru trā atsea tsi va nvishtets. Vahi nu easti bana ma scumpā di cāt hrana, sh-truplu ma scumpu di nvishtearea?

26 Mutrits puljilji a tserlui, elji nu seaminā, nitsi seatsirā, nu adunā tu hāmbāri, cu tut atsea Tatāl a vostru dit tser lji hrāneshti. Nu custusits voi ma multu di cāt atselji?

27 Sh-cai di voi cu tut cāshtiga a lui poati s-adavgā la statura a lui macari un cubit singur?

28 Cā tse vā cārtits di nvishtearea a voastrā? Mutrits cum creascā zāmbatsilji a cāmpului, nu lucreadzā sh-nitsi torcu.

29 Sh-ma vā dzāc cā nitsi Solomonul, cu tutā mārireia a lui, nu eara nviscutā ca vārā di elji.

30 Tora macā Dumnidzālu u-nveashti ashā iarba a cāmpului tsi azā easti sh-māni va si s-arucā tu cireapu, vahi nu va vā-nveascā a voauā ma multu, oaminji pisti-putsān?

31 Nu vā cārtits dzācānda: 'Tsi va mācām icā tsi va bem, icā cu tsi va nā nvishtem?'

32 Cā suntu pāngānjili tsi caftā tuti aesti lucri. Tatāl a vostru di tser lu shti ghini cā voi avets ananghi trā tuti aesti lucri.

³³ Ma, nānti di tuti cāftats amirāriljea a Dumnidzālui shi ndriptatea a lui sh-tuti aesti ananghi va s-vā adavgā a voauā.

³⁴ S-nu avets gaile trā dzua di māni. Cā dzua di māni va si s-cāshätigheadzā di nāsā. Lj-agiundzi a dzuāljei arāutatea a ljei.”

7

Nvitsātura di Giudicātsili Nindreapti

¹ Isusul dzāsi: “Nu giudicats, tra s-nu s-hits giudicats.

² Cā voi va vā giudicats dupā giudicarea tsi voi fātsets, sh-cu metrul tsi misurats, va vā misurats.

³ Cātse vedz paljiu tu ocljiul a fratilui a tāu, sh-nu vedz grenda tu ocljiul a tāu?

⁴ Icā, cum pots s-lji dzātsi a fratilui a tāu: ‘Ashteaptā s-tsā scot paljiu dit ocljiu’, cāndu ai un glandā tu ocljilul a tāu?

⁵ Ipocrite, scoati ma nāinti grenda dit ocljiul a tāu, sh-deapoea va vedzi curatā tra s-lji scots paljiul dit ocljiul a fratilui a tāu.

⁶ Nu lā dats a cānjilor tsi easti sāmtā sh-nu lā-arucats mārgāritārili a voastri nāintea a portsilor, tsi s-nu li ncalçā cu cicioari shi si s-toarnā contra voi shi s-vā disicā.”

Cāftarea shi Asunarea

⁷ “Dicunjats sh-va vā da, cāftats sh-va aflats, asunats la ushā shi va vā si dischljidā.

⁸ Cai dicunji, ljea. Cai caftā, aflā, sh-va si discljidā atsilui tsi asuni.

⁹ Ari vārā om namisa di voi, tsi ma s-lji caftā hiljiu pāni, s-lji da cheatrā?

10 Icā ma s-lji caftā peshti, s-lji da nāpārticā?

11 Atumtsea, macā voi tsi hits arāi shtits s-dats doari buni a hiljilor a voshtri, ahāt ma multu Tatāl a vostru, tsi easti tu tseruri, va da lucri buni atsilor tsi lj-caftā.

12 Itsido tsi voi vrets s-vā facā oaminjili, fātsets-li sh-voi atsilor, cā aestā easti Legea sh-Prufitsilji.

13 Intrats pri poarta atsea strimta, cā largā easti poarta sh-mari easti calea tsi ti dutsi tu aspārdzeari, sh-mutlsā suntu atselji tsi intrā prit nāsā.

14 Ma strimtā easti poarta sh-greauā easti calea tsi dutsi tu banā! Sh-putsānji suntu atselji tsi uaflā.”

Prufitsālji Arādioshi

15 “Afirits-vā di pruftsālji arādioshi, tsi yin la voi nvāscuts ca oī, ma di nāuntru suntu luchi arāchitori.

16 Voi va lji cunushtets di frutili a lor. S-adunā vahi aua di la pāljuiri, icā hits di la scalji?

17 Ashā itsi pom bun da fruti buni, iarā pomlu atsel arāu da fruti arali.

18 Nu poati un pom bun s-da fruti arali, nitsi un pom arāu s-da fruti buni

19 Itsi pom tsi nu da fruti buni, si s-talji shi sarucā tu foc.

20 Voi va lji cunushtets pruftsālji di frutili a lor.

21 Nu itsi om tsi nj-dzātsi: ‘Doamne, Doamne,’ va intrā tu amirāriljea a tserurilor. Ma va intrā singur atsel tsi fatsi vrearea a Tatālui a meu tsi easti tu tseruri.

²² Multsā va nji dzācā tu atsea duā: ‘Doamne, Doamne, nu pruifitipsimā tu numa a ta? Nu l-agunim demonjilji tu numa a ta? Sh-nu avem faptā multi thavmati tu numa a ta?’

²³ Sh-atumtsea va lā spunā a lor: ‘Mini nu vā am cunuscute pute. Dipārtats-vā di la mini, voi tuts, tsī avets lucrat anapuda.’ ”

Casa pri Cheatrā

²⁴ “Trā atsea caitsido tsī li avdi aesti zboari a meali sh-li mplineashti, undzeashti cu un om mintimen, tsī u-ari adrātā casa a lui pri cheatrā.

²⁵ Sh-deadi ploai, vini nācarea, s-uflarā vimturi, shi s-plāscānirā pri atsea casā, ma ea nu cādzu, cā eara thimiljeatā pri cheatrā.

²⁶ Iarā caitsido tsī lā avdi zboarili sh-nu li mplineashti, undzeashti cu un glar, tsī u adrā casa a lui tu arinā.

²⁷ Sh-deadi ploai, vini nācarea, s-uflarā vimturi, s-plācsānirā pri atsea casā sh-ea cādzu, shaspārdzerea a ljei eara mari.”

²⁸ Tora, cāndu Isusul ascāpā di-aesti zboari, multsānjili armasirā ciudisiti di nvitsātura a lui,

²⁹ cā elu lā nvitsa ca un om cu puteari, sh-nu ca scriblji.

8

Vindicarea a Leproslui.

¹ Tora cāndu Isusul dipunā dit munti, multsāmi māri lu urma.

² Sh-ia, un lepros vini sh-si ncljinā, dzācānda: “Doamne, ma s-vrei tini pots s-mi curi.”

³ Sh-Isusul timsi māna, lu bāgā pi nās sh-lji-dzāsi: “Ie, mini voi, curā-ti!” Sh-tu atsea oarā s-vindicā di lepra a lui.

⁴ Atumtsea Isusul lji dzāsi: “Vedzi, si nu lj-spunji a vārui, ma duti nāintea a preftului, sh-fā doara tsi ari ursitā Moisiul tsi aestā s-hibā mārtirii trā caitsido.”

Tsenturionlu al Capernaum

⁵ Cāndu Isusul intrā tu Capernaum, lji vini un tsenturion pārācālsinda,

⁶ shi lji dzāsi: “Doamne, sclavul a meu easti paralizat tu pat n-casā shi ma s-mundueashti multu.”

⁷ Sh-Isusul lji dzāsi: “Va yin shi va lu vindicā.”

⁸ Tsenturionlu apāndisinda lji dzāsi: “Doamne, mini nu escu axiu tsi tini s-intsri tu streaha a mea, ma dzā mash un zbor shi sclavlu a meu va si s-vindicā.”

⁹ Cā sh-mini escu un om sum autoritatea a altsilor, sh-lji-am suldatslji sum mini. Ma s-lji dzāc a unui: ‘Dutil’, elu s-dutsi, shi ma s-lji dzāc a altui: ‘Ajdi!’, elu yini, shi ma s-lji dzāc a sclavulu a meu: ‘Fā aestā!', elu u-fatsi.”

¹⁰ Cāndu Isusul lavdzā aestā, s-ciudisi sh-lā dzāsi atsilor tsi lu urma: “Dealheia ma vā dzāc, cā iuva tu Israel nu aflai un pisti ahāntā mari.

¹¹ Mini ma vā dzāc cā multsā va yin di la rāsārit sh-di la ascāpitat, sh-va apunā la measā cu Abrahamul, cu Isacul sh-cu Iakovul tu amirāriljea a tserurilor,

¹² ma hiljilji a amirāriljei, atselji aleptsā di la Dumnidzālu, va hibā arcats tu scutidlu dī nafoarā. Aclo va hibā plāngul sh-cārtsānirea a dintsilor.”

¹³ Atumtsea Isusul lji dzāsi a tsenturionul: “Duti, shi si s-facă ashā cum pistipsishi!” Sclavul s-vindică tu atsea oară.

Soacra a Petru lui

¹⁴ Deapoea Isusul intră tu casa a Petru lui sh-vidzu soacra a lui tsi eara tu pat cu hevri.

¹⁵ Candu elu lji băgă măna hevrili u-alăsară. Shea si sculă sh-ahurhi s-lji huzmitipsea a lui.

¹⁶ Cându vini seara, lji adusiră multsă demonizatsi, sh-elu cu zbor așună duhurili sh-vindică tutu lăndzitslji,

¹⁷ tsi ashā si mpelinească zborlu a pruflui Isaia cându dzăsi:

“Elu li lo niputerili a noastri
sh-li purtă lăngoarili a noastri.”

Urmarea al Isus

¹⁸ Cându Isusul vidzu anvărliga di năsu multsămi mări, ordină s-treacă di napărți.

¹⁹ Atumtsea un scrib s-apruche sh-lji dzăsi: “Nvitsătore, mini va ti urmedzu iutsido tsi va ti duts.”

²⁰ Sh-Isusul lji dzăsi: “Vulpili au guvăli a lor, sh-puljilji a tserlui au cuibairili, ma Hiljiu a omlui nu ari iu s-bagă caplu.”

²¹ Deapoea un din ucenitsilji a lui lji dzăsi: “Doamne, dă-nji volje ma năinti s-mi duc s-ngrop tatăl a meu.”

²² Ma Isusul lji dzăsi: “Urmeadz-mă, sh-alasă mortsălji s-ngrăopă mortsălji a lor.”

Isusul Muljeadzi Furtuna

²³ După tsi elu s-alină tu varcă, ucenitsilji a lui lu-urmară.

²⁴ Sh-ia, tu amari si sculă ună furtună mari, sh-văljurili ma anvălea varca, ma Isusul durnjea.

²⁵ S-aprucheară la năsu ucenitsilji a lui, lu dishtiptară shi lji dzăsiră: "Doamne, ascapă-nă, că noi ma nă nicăm."

²⁶ Isusul lă dzăsi a lor: "Cătse avets frică, voi oaminj cu pisti-putsänă?" Cum si sculă, aurlă a vimturilor sh-a amariljei shi s-featsi tătseari mari.

²⁷ Atumtsea oaminjli s-thăvmătisiră shi dzătsea: "Cai easti aestu, tsi ma lu ascultă vimturli shi amarea?"

Demonizatlu Gadarean

²⁸ Cându Isus agiumsi tu alantă parti tu loclu a Gadarenjilor, lji ishiră năinti doi demonizats tsi avea ishită di murmintsă. Elji eara ahăntu turbatsi, căt nitsunu nu putea s-tritsea pi atsea cali.

²⁹ Sh-ia, elji ahurhiră s-aurlă: "Tsi ai cu noi, Isus, Hiljiu a Dumnidzălui? Ai vinit aoa s-nă mundueshti ma năinti di oara tsi prindi?"

³⁰ Sh-nu multu diparti di năshi un cupii mari di portsi ma păshtea.

³¹ Atumtsea demonjilji s-părăcălsiră a lui: "Macă nă ațuneshti, alasă-nă s-intrăm tu atsea cupii di portsi."

³² Elu lă dzăsi a lor: "Dutsets-vă!" Ashă elji după tsi ishiră, intrară tu atsea cupii di portsi. Ia, tută cupia s-arcă di ripă tu amari, shi s-nicără tu apă.

³³ Atselji tsi lă păshtea fudziră tu căsăbă sh-cându agiumsiră aclo spusiră tuti aesti, tutashă tsi avea undzită cu demonizatsilji.

³⁴ Atumtsea, tutā cāsābālu ishi nāintea a Isusul. Cāndu lu vidzurā lji pārācālsirā tsi s-dipārta dit loclu a lor.

9

Paralizatlu al Capernaum

¹ Isusul dupā tsi intrā tu varcā, tricu tu alantā parti, shi vini tu cāsābālu a lui.

² Sh-ia, lji adusirā un om paralizat tu pat, sh-Isusul cāndu vidzu pistea tsi avea elji, lji dzāsi a paralizatlui: “S-ai curaiu, hiljle, amārtili a tali suntu ljirtati!”

³ Atumtsea niscantsā scribi dzāsirā cu mintea a lor: “Aestu ma blastimā!”

⁴ Ma Isusul cunuscānda minduirili a lor dzāsi: “Cātse minduits lucri arali tu ininjili a voastri?

⁵ Tsi easti ma lishor trā dzātseari: ‘Amārtilli a tali suntu ljirtati,’ icā: ‘Scoalā-ti sh-imnā’?

⁶ Ma tora tsi s-shtits cā Hiljiu a omlui ari puteari pri loc s-ljeartā amārtilli.” Lji dzāsi a paralizatlui: “Scolā-ti, ljea patlu sh-duti la casā a ta.”

⁷ Sh-elu si sculā shi s-dusi la casā a lui.

⁸ Multsānjili cāndu lu vidzurā aestā, s-ciudisirā sh-mārirā Dumnidzālu, tsi avea datā a oamnjilor ahtari puteari.

Acljimarea al Mateu

⁹ Deapoea cāndu s-dusi Isusul nclo, vidzu un om tsi shidea la yimbruchi, acljimatā Mateu, sh-lji-dzāsi: “Urmeadzā-mā!” Sh-elu si sculā sh-lu urmā.

¹⁰ Cāndu Isusul shidea la measā la casā, vinirā multsā taxidari sh-amārtioshi, s-apunara sh-mācarā deadun cu nāsu sh-cu ucenitsilji a lui.

11 Fariseilji cāndu vidzurā aestā, lji dzāsirā a ucenjitsilor a lui: “Cātse nvitsātorlu a vostru mācā cu taxidarli sh-cu amārtioshlji?”

12 Candu Isusul avdzā aesti, lā dzāsi a lor: “Nu suntu sānātoshlji tsi au ananghi di doctor ma atselji lāndzitslji.

13 Tora dutsets-vā sh-nvitsats tsi va s-dzac: ‘Mini voi njilā sh-nu curbani.’ Cā nu vinj s-acljem trā mitānjasiri ndreptsālji, ma amārtioshlji.”

Zborlu di Pāreasinj

14 Atumtsea s-apurchearā ucenitsilji a Ioanu-lui shi ntribarā: “Cātse noi sh-Fariseilji tsānem pāreasinji di multi ori, iarā ucenitsilji a tālji nu tsān pāreasinji?”

15 Isusus lā dzāsi a lor: “Pot numtarlji s-aibā jali, pānā cāndu dzinirli easti cu nāshi? Ma va yin chirolu cāndu va lu ljea dzinirli di la elji sh-atumtsea elji va s-aĝiuneadzā.

16 Vārā nu bagā tu stranji veclji un petic nou, cā altā soi arupi stranjiu shi azmulzearea s-fatsi ma mari.

17 Vārā nu bagā yinlu atsel noulu tu folji veciji, cā altā soi foljilji s-arup, yinlu s-vearsi sh-foljilji chearā. Ma yinlu atsel noulu s-bagā tu folji noauā, ashā veaglji un-alantu.”

Isusul Vindicā unā Muljeari sh-Nyeadzi unā Featā

18 Cāndu Isusul lj-dzātsea aestā, s-apruche un di mārilji a sinagogāljei, cādzu pri dintsā nāintea a lui sh-lji-dzāsi: “Macāt nj-muri hiljea, haidi sh-bagā māna pri nāsā sh-ea va bāneadzā.”

¹⁹ Isusul si sculā shi s-dusi dupā nāsu deadun cu ucenitsilji a lui.

²⁰ Sh-ia, unā muljeari tsu di doisprādzātsi di anji lj-cura sāndzili, s-apruche di nāpoi sh-bāgā māna tu mardzina a stranjilui a lui.

²¹ Cā dzātsea cu mintea a ljei: “Ma s-bagā māna la stranjiu a lui, va mi vindicā.”

²² Isusul s-turnā, lu vidzu sh-dzāsi: “S-ai curaiu hiljea a mea, pistea a ta ti vindicā.” Shi tu ora atsea muljearea s-vindicā.

²³ Cāndu Isusul agiumsi la casa a mārilui a sinagogāljei sh-vidzu fluerātorilji sh-multsāmea turburatā,

²⁴ lā-dzāsi a-lor: “Dipārtats-vā cā feata nu ari murit, ma doarmi.” Sh-elji arāsirā cu nāsu.

²⁵ Deapoea, cāndu multsāmea u-scoasirā nafoarā, elu intrā, u-acātsā di mānā sh-ea si sculā.

²⁶ Shi anamea aishtei anami s-disfeatsi tu tut loclu.

Vindicarea a Orghilor sh-a Mutlui

²⁷ Cāndu Isusul ma fudzea di aclo, doi orghi lu urma aurlānda sh-dzācānda: “Njilua-nā noi, Hiljiu al David!”

²⁸ Cāndu Isusul agiumsi la casā, orghilji s-apruchearā sh-elu lā dzāsi a lor: “Pistipsits voi cā mini pot s-u fac aestā?” Elji apāndisirā: “Ie, Doamne.”

²⁹ Atumtsea elu bāgā māna la ocljilji a lor, dzācānda: “Si s-facā dupā pistea a voastrā.”

³⁰ Deapoea a lor lā si discljisirā ocljilji. Sh-Isusul lā ordinā dzācānda: “Videts s-nu shtibā vārā om.”

³¹ Ma elji macăt ishiră u arăspăndiră anamea a lui tu tut loclu.

³² Căndu elji ma isha, lji adusiră un bărbat mut shi demonizat.

³³ După tsi Isusul așați demonul, mutlu grăi. Sh-multsânjili și ciudisiră sh-dzăsiră: “Nu easti vidzut pute un ahtar lucru tu Israel!”

³⁴ Ma Fariseilji dzătsea: “Elu așeazăti demonjili cu agiutarea a printslui a demonilor.”

Sitsirarea shi Lucrutorilji

³⁵ Isusul tritsea pri tuti căsăbadzili sh-hoarili, nvitsânda tu sinagogăli a lor, predicând evanghelul a amirăriljei, shi vindicând itsi lăgoari sh-itsi niputeari tu popul.

³⁶ Căndu vidzu multsânjili avea njilă tră năshi, că eara nvirinat sh-arăspănditi ca oili fără picură.

³⁷ Atumtsea elu lă dzăsi a ucenitsilor a lui: “Sitsirarea easti dealihea mar, ma lucrutorilji suntu putsânji.

³⁸ Părăcălsits-vă, a Domnului a sitsirărilor să pitreacă lucratori la sitsirări a lui.”

10

Doisprădzatslji sh-Misiunea a lor

¹ Atumtsea Isusul lă acljimă di doisprădzatsi ucenitsilji a lui ningă năsu, sh-lă deadi autoritat s-li așeazăscă duhurili atseali nicuarati, shi să vindică itsi lăgoari sh-itsi niputeari.

² Aesti suntu numili a doisprădzatsi apostulji: protlu Simonul acljimat Petru, shi Andrea, fratili a lui, Iakovul hiljiu al Zevedeu, shi Ioanul, fratili a lui,

3 Filipul sh-Bartolomeu, Toma sh-Mateu taxidarlu, Iacovul hiljiu al Alfeu, sh-Tadeul,

4 Simon Cananeulu, sh-Iuda Iscariotul atsel tsi deapoea lu prideadi.

5 Aeshti suntu di doisprădzatslji tsi Isusul lji pitricu sh-lă deadi ordinlă aesti: "Nu vă dutsets cătră păngănjili sh-nu intrats tu vără căsăbă a Samaritenilor.

6 Ma dutsets-vă ma ghini la oili atseali chiruti di la casa al Israel.

7 Dutsets-vă sh-predicats, dzăcănda: 'Amirăriljea a tserurilor s-apruche.'

8 Vindicats ländzitsälji, curats leproshilji, injiats mortsälji, ağunits demonjili. Geaba loată, geaba s-dats.

9 Nu adunats furii, nitsi asimi, nitsi băcăr tu punga a voastră,

10 nitsi tastru ti cali, nitsi doauă păreclji di tunică, nitsi sandali, nitsi ciumagă, că lucrutorlu easti axiu ti hranea a lui.

11 Tu itsi căsăbă ică hoară tsi s-intrats, ntribats macă ari aclo vără om axiu, shi shădets aclo păncăndu s-vă nchisits.

12 Shi căndu s-intrats tu casă, s-lu salutats.

13 Sh-macă atsea casă easti axiu, va yină pacea a voastră pri ea, macă nu easti axiu, pacea a voastră va s-toarnă năpoi la voi.

14 Sh-macă vără nu vă ashteaptă, sh-nu lă avdi zboarili a voastri, ishindă di atsea casă ică di atsel căsăbă, scuturats puhlu di cicioarili a voastri.

15 Dealihea ma vă dzăc că tu dzua a giudicatiljei loclu a Sodomăljei sh-a Gomoriljei va hibă cu ma multă lishureatsă di atsel căsăbă.

16 Ia, mini ma vā-pitrecā ca oily namisa di luchilji. S-hits mintimenji ca nāpārtisili sh-curats ca purunghilji.

17 Afiritsi-vā di oaminjili cā va s-vā prida nāintea a sinedriului a lor, shi va s-vā batā tu sinagogāli a lor.

18 Sh-va vā aducā nāintea a guvernatorilor sh-nāintea a amiradzilor trā itia a mea, tsi s-mārtirsits nāintea a lor shi a pāgānjilor.

19 Sh-cāndu s-vā prida tu mānjili a lor, nu vā minduits cā tsi va s-grits, cā tu atsea oarā va vā si da atsea tsi prindi dzātsets.

20 Cā nu va s-hits voi tsi grits, ma Duhlu a Tatālui a vostru tsi va s-greascā trā voi.

21 Tora fratili va prida frati-su la moarti, sh-tatili hiljiu a lui, cilmenjilji va si scoalā contra a pārintsālor, sh-va lji vatāmā.

22 Sh-tuts va vā aurascā trā numa mea, ma atsel tsi va aravdā pānā tu soni va s-ascapā.

23 Cāndu vā s-agūneascā tu un cāsābā, fudzits tu un altā, cā dealihea vā dzāc, cā nu va s-bitisits tricānda cāsābadzili a Israelui ma nāinti tsi s-yinā Hiljiu a omlui.

24 Ucenicelu nu easi prisupru di nvitsātorlu a lui, nitsi servitorlu prisupru di nicuchirlu a lui.

25 Lj-aglundzi a ucenicului si s-facā ca nvitsātorlu a lui, sh-a huzmichearlu ca nicuchirlu a lui. Macā nicuchirlu a casiljei lu acljimarā Belzebub, ahāntu ma multu va s-lji acljeamā ashā atselji a casiljei a lui!

26 S-nu avets fricā, cā nu ari tsiva anvālitā tsi nu s-dizvāleascā, sh-vārā tsiva ascumtu tsi nu va s-facā cunuscutā.

²⁷ Atsea tsi mini vā dzāc tu scutidi, dzātsets-u tu lunjinā, sh-atsea tsi avdzāts tu ureclji, predicats-u pri citii.

²⁸ Sh-nu vā aspārats di atselji tsi vatāmā truplu, ma nu pot s-vatāmā suflitul. S-vā aspāratsā ma multu di atsel tsi poati s-clearā suflitlu sh-truplu tu Gehenā.

²⁹ Nu s-vindu vahi doi harabelji ti un aspru? Cu tut atsea nitsiunu di elji nu cadi mpadi fārā vrearea a Tatālui a vostru.

³⁰ Ma a voauā sh-perilji di capā vā suntu numerati.

³¹ S-nu avets fricā! Voi custusits ma multu di multsā harabelji.

³² Trā atsea, caitsido tsi va mārtiriseascā ti mini nāintea a oamnjilor, sh-mini va mārtirisescu nāintea a Tatālui a meu, tsi easti tu tseruri.

³³ Ma caitsido tsi va mi aleapid nāintea a oamnjilor, sh-mini va lu aleapid nāintea a Tatālui a meu tsi easti tu tseruri.

³⁴ S-nu vā minduits cā mini am vinit s-aducā pacea pri loc. Nu vinj s-aducā pacea, ma spata.

³⁵ Cā mini vinj s-dispartu hiljiu di tatāl, hiljea di muma, sh-nveasta di soacra,

³⁶ sh-neamitsilji a omlui va hibā atselji di casa a lui.

³⁷ Atsel tsi va tatāl, icā mumā ma multu dicāt mini, nu easti axiu trā mini. Sh-atsel tsi va hiljiu icā hiljiea ma multu dicāt mini, nu easti axiu trā mini.

³⁸ Sh-atsel tsi nu ljea crutsea a lui sh-nu yini dupā mini, nu easti axiu trā mini.

³⁹ Cai va s-tsānā bana a lui va u-clearā, ma atsel tsi va u-clearā trā mini va u-aflā.

⁴⁰ Atsel tsi vā aproachi, mi aproachi mini, shatsel tsi mi aproachi mini, aproachi atsel tsi mi ari pitricut.

⁴¹ Atsel tsi aproachi un prufit tu numa a prufului, va ljea arāsplata a prufitlui. Sh-atsel tsi aproachi ndreptul tu numa a ndreptului, va ljea arāsplata a ndreptului.

⁴² Sh-caitsido tsi lj-da di beari un putir di apā aratsi a vārui di aeshti njitsi, tu numa a unui ucenic, dealihea vā dzāc cā elu nu va s-clearā pute rāsplātirea a lui.”

11

Hābarea di la Ioan Pātidzātorlu

¹ Dupā tsi Isusul bitisi darea a dimāndārilor a lui a doisprādzatsi di ucenitsi a lui, fudzi di atsel loc, trā nvitsari sh-trā predicari tu cāsābadzili di Galilea.

² Ioanul, tsi avea avdzāt tu hapsi si zbura di faptili a Hristolui, pitricu doi di ucenitsilji a lui

³ s-lji dzātsea: “Eshti tini atsel tsi prindi s-yin, icā prindi s-ashtiptām vārā altu?”

⁴ Sh-Isusul apāndisi a lor: “Imnats shi spunets a Ioanului aesti tsi avdzāts sh-videts:

⁵ Orghilji ma ved, shcljiochilji ma imnā, leprozilji suntu curats, surdzālji ma avdu, mortsālji ma s-nyeadzā shi evanghelul ma s-preadicā la oarfānji.

⁶ Ca hara di atsel tsi nu va si zurliseascā di mini!”

⁷ Sh-cāndu elji ma s-dipārta, Isusul apārnji s-lā dzātsea ali multsāmi trā Ioanul: “Tsi vrets s-videts tu irnjii? Cālamlu tsi lu ascuturā vimtul?

8 Cătse avets ishit s-videts? Omlu nviscut cu stranji moali? Ia, atselji tsi si nvescu cu stranji moali băneadză tu pălatili a amiradzilor.

9 Atumtsea, cătse ishit afoară s-videts? Un prufit? Ie, mini vă dzăc, elu easti ma multu di un prufit.

10 Că aestu easti atsel ti cai easti scriată:
'Ia mini ma vă pitrec anghilu a meu năintea a fatsăljei a ta;

el va u-fac etimu calea a ta năintea a ta.'

11 Dealihea ma vă dzăc: Di atselji tsi suntu amintats di muljearea nu ari ishit pute vără ma mari di Ioan Pătidzătorlu. Ma, ma njiclu tu amirăriljea a tserurilor easti ma mari di elu.

12 Sh-di tu dzălili al Ioan Pătidzătorlu sh-pănă tora amirăriljea a tserurilor ma s-rebilipseashti sh-rebilji u-arăchesescu.

13 Tuts Prufitsilji sh-Legea au prufitipsită pănă la Ioanul.

14 Sh-macă vrets s-lu aprucheats, elu easti Ilia, tsi va yină.

15 Cai ari ureclji ti avdzări, si-avdă

16 Cu cai s-u undzescu aestă ghenerată? Undzeashti cu cilimenjilji tsi sta prit pădzi sh-aurlă a sotsilor a lor

17 dzăcândă:

'Noi avem bătut flueara ti voi
ma voi nu giucat;

ahurhim s-văităm
ma voi nu plămsit.'

18 Vini Ioanul tsi nitsi măca, nitsi bea, sh-elji dzăc: 'Elu ari un demon.'

19 Vini Hiljiu a omlui, tsi māca sh-bea sh-elji dzāc: ‘Ia un mācātor sh-un biutor, oaspili a taxidarilor sh-a amārtioshilor.’ Ma mintimeniljea easti aspus ndreaptā di la hiljilji a ljei.”

Trei Cāsābadzi Ni-mātunjisiti

20 Atumtsea, Isusul apārnji s-vārgheascā atseali cāsābadzi, iu eara faptā ma multi di thavmatili a lui, cā atseali nu eara mitānjusiti, dzācānda:

21 “Ca vai di tini, Corazin! Ca vai di tini, Betsaida! Cā, macā tu Tiro sh-tu Sidon va eara faptā thavmatili tsi s-featsir tu voi, di cu chiro va eara mitānjusitā cu sac sh-cu chinushi.

22 Trā-atsea mini ma vā dzāc cā tu dzua a giudicatāljei, Tiro sh-Sidon va s-giudicā cu ma multā lishuredzi dicāt voi.

23 Sh-tini, Capernaum, tsi ti sculash pānā tu tser, va ti dipunji pānā tu Colasi. Cā macā va eara faptā tu Sodoma thavmatili atseali mārili tsi suntu faptā la tini, atsea va eara sh-azā tu aestā dzuā.

24 Trā atsea mini ma vā dzāc cā dzua a giudicatāljei a Sodomiljei va s-hibā ma lishor di a tsāia.”

Giuglu al Hristos

25 Tu atsel chiro Isusul apārnji sh-dzāsi: “Mini ti alavdu, Tatāl, Domnul a tserlui sh-a loclui, cā li ascumsesh aesti lucrī a mintimenlui sh-a nvitsatlui, sh-lji li discupirish a njitsilor.

26 Ie, Tatāl, cā ashā ts-arāseashti a tsāia.

27 Itsido nji si easti datā tu mānā di la Tatāl a meu, sh-vārā nu lu cunoashti Hiljiu, dicāt mash Tatāl, sh-vārā nu lu cunoashti Tatāl, dicāt mash Hiljiu sh-atsel tsi Hiljiu va lji-lu discoapirā.

28 Haidets la mini, tuti voi curmatsi sh-munduitsi, sh-mini va vā dau discurmari.

29 Loats pri voi giuglu a meu shi nvitsats di la mini, cā mini escu inimā-moali sh-tapin, sh-voi va aflats arihati tu suflitli a voastri.

30 Cā giuglu a meu easti moali shi sartsina a mea easti lishoarā!"

12

Isus, Domnul a Sāmbătăljei

1 Tu atsel chiro Isusul ma tritsea unā Sāmbătă prit siminăturili cu grān. Sh-ucenitsilji a lui, agiunji, apărnjirā s-arupā schicuri shi s-li măcă.

2 Ma Fariseilji, cāndu vidzură aestă, lji dzăsiră: "Ia, ucenitsilji a tâlji ma facă atsea tsi nu easti volje s-facă sāmbătă."

3 Sh-elu lă dzăsi a lor: "Nu avets căntată cā tsi featsi Davidul cāndu avu foami, elu sh-atselji tsi eara cu năsu?

4 Elu intră tu casa a Dumnidzălui sh-măcă pānji sāmtsăti, tsi nu prindea s-li măca nitsi elu sh-nitsi elji tsi eara cu năsu, dicăt mash preftsălji.

5 Ică nu avets căntată tu lege cā tu templu, cathe Sāmbătă, preftsălji calcă sāmbăta sh-cu tutatsea nu suntu vinovats?

6 Sh-mini ma vă dzăc cā aoa easti un ma mari dicăt templu.

7 Sh-ma s-avets shtiută cā tsi va s-dzăcă: 'Mini voi njilă sh-nu curbani,' nu va aveat condamnat nivinovatsilji.

8 Cā Hiljiu a omlui easti Domnu sh-a Sāmbătăljei."

Vindicarea a Omului cu Măna Uscăt

12:3 1 Sam 21:1-6.   **12:5** Num 28:9-10.   **12:7** Mat 9:13; Hos 6:6.

9 Deapoea, dupā tsi s-dipārtā di aclo, Isusul intrā tu sinagoga a lor,

10 sh-ia, aclo eara un bārbat a cui s-eara uscatā māna. Elji lu ntribarā Isusul, cu scupo tsi s-lu acuza ma napoi: “Easti volje tsi cariva s-vindicā dzua di sāmbātā?”

11 Sh-elu lā dzāsi a lor: “Easti vārā di voi tsi ari unā oai, shi aeastā lji cadi tu groapā dzua di sāmbātā, sh-elu nu va u-acatsā shi s-u-scoatā afoarā?

12 Ia ashā, cāt ma multu custeadzi omlu di oaia! Ia, easti volje s-fatsā ghini Sāmbāta?”

13 Atumtsea elu lji dzāsi a omliu: “Tindi māna a ta!” Elu u-timsi sh-māna a lui s-featsi sānātoasā ca alanta.

14 Ma Fariseilji, dupā tsi ishirā afoarā, fātsea plan contra a lui cum s-lu vātāma.

15 Ma cāndu Isusul nvitsā aestā, fudzi di aclo sh-unā multisāmi mari lu urma sh-elu lji vindicā tuti.

16 Sh-lā ordinā atselji si nu aspunea cai eara elu,

17 tra si mpliceascā tsi eara dzāsā di la prufitlu Isaia tsi dzātsea:

18 “Ia, huzmichearlu a meu, tsi mini lu alepshu, vrutlu a meu, tu cai mini escu hārsit.

Mini va lu-bag Duhlu a meu pristi nāsu sh-elu va aspunā ndriptatea la lumea.

19 Elu nu va si ncaci sh-nitsi va aurlā sh-vārā nu va avdā boatsea a lui pri pādzi.

20 Elu nu va lu sārmā cālamlu atsel frāmtu sh-nu va u-astingā cāndila tsi fatsi fum, pānā-cāndu elu s-nu aibā faptā s-amintā ndriptatea.

21 Sh-oaminjilji va s-nădăească tu numa a lui.”

Blăstemlu a Fariseilor

22 Atumtsea lji adusiră un demonizat, tsi eara orbu sh-mut. Sh-Isusul lu vindică, ashă că elu videa sh-zbura.

23 Sh-multsămea s-ciudisea sh-dzâtsea: “Nacă aestu easti Hiljiu al David?”

24 Ma Fariseilji, cându avdzără aestă, dzăsiră: “Aestu lă aguneashti demonjilji mash cu fuchiia a Beelzebul, printsul a demonjilor.”

25 Sh-Isusul, cunuscănda minduirili a lor, lă dzăsi: “Itsi amiră, tsi s-disparti tu năsă, s-dutsi cătră aspărdzeari, sh-itsi căsăbă ică casă, tsi s-disparti tu năsă, nu va si sta multu.

26 Atumtsea, macă draclu aguneashti draclu, elu easti dispărtsătă tu năsă, sh-cum poati sta amirăriljea a lui?

27 Sh-macă mini agunescu dratsilji cu agiutarea a Beelzebul, cu agiutarea a cui lă agunescu hiljilji a voshtri? Tr-atsea elji va hibă giudicătorlji a voshtri.

28 Ma, macă mini agunescu dratsilji cu agiutarea al Duhlu a Dumnidzălui, atumtsea amirăriljea al Dumnidzău ari vinită la voi.

29 Ică, cum poati vără s-intră tu casa a vărtoslu shi s-lji fură ayishtearea a lui, ma s-nu lu ari ligată ma năinti vărtoslu? Mash atumtsea elu va s-poată s-lji fură casa.

30 Cai nu easti cu mini, easti contra di mini sh-cai nu adună cu mini hărgieashti.

31 Trā atsea mini ma vā dzāc: Itsi amārtii sh-blāstem va lā si ljeartā a oamnjilor, ma blāstemlu contra a Duhlui nu va lā si ljeartā a lor.

32 Sh-caitsido tsi greashti contra a Hiljilui a omlui va lji si ljeartā, ma atsel tsi greashti contra a Duhlui Sāmtu nu va lji si ljeartā nitsi tu aestā etā, nitsi tu atsea tsi va yinā.

Pomlu sh-Frutili

33 Icā fātsets bun pomlu, sh-atumtsea frutlu a lui va s-hibā bun, icā fātsets arāu pomlu sh-frutlu a lui va hibā arāu. Cā pomlu s-cunoashti di frutlu.

34 Pulji di nāpārtitsi! Cum putets s-grits ghini, cāndu hits arāi? Cā gura greashti di mplingirea a inimāljei.

35 Omlu atsel bunlu dit ayisteara atsea buna a inimiljei a lui, scoati lucri buni, ma omlu atsel arāulu scoati lucri arali dit ayisteara a lui arauā.

36 Ma mini ma vā dzāc cā dzua a giudicatāljei caitsido va da lugurii trā itsi zbor di geaba tsi au dzāsā.

37 Cā dupā zboarili a tali va ti ndriptātseshti, sh-dupā zboarili a tali va ti condamnji.”

Semnul al Iona

38 Atumtsea niscāntsā scribi sh-Farisei lj-dzāsirā: “Nvitsātore, noi vrem s-videm vārā semnu di la tini.”

39 Ma elu apāndisinda lā dzāsi a lor: “Aestā farā anapudā sh-curunā-cālcatā caftā un semnu, ma vārā semnu nu va lji si da, di cāt semnul al prufitlu Iona.

40 Că, ashă cum Iona armasi trei dzăli sh-trei noptsă tu pănticlu a peshtilui atsel marli, ashă sh-Hiljilu a omlui va s-hibă trei dzăli sh-trei noptsă tu inima a loclui.

41 Bănătorlji di Ninive va si scoală la giudicată deadun cu aestă fară sh-va u-condamnă, că elji s-mitänjusiră cu predicarea al Iona. Sh-ia, aoa easti un ma mari di Iona.

42 Amirăroanjea di sud va si scoală la giudicată deadun cu aestă fară sh-va u-condamnă, că ea vini dit mardzina ma diparti a loclui ti avdzări mintimeniljea al Solomonul sh-ia, aoa easti un ma mari di Solomonul.

43 Tora cându duhlu nicurat ari ishit dit un om, imnă prit locuri fără di apă, căftănda arihati, ma nu u află.

44 Atumtsea dzătsi: ‘Va mi tornu la casa a mea, di iu am ishită.’ Ma cându agiundzi u-află goală, cătărsită shi stulsită.

45 Atumtsea s-dutsi sh-ljea cu năsu shapti duhuri alti ma arali dicăt elu, tsi intră sh-bâneadză aclo. Ashă catandisea di ma napoi a aishtui om s-fatsi ma arău di atsea di ma năinti. Ashă va s-undzească sh-cu aestă fară anapuda.”

Fumealjea al Isus

46 Cându Isusul ninga lji grea ali multsămi, ia muma a lui sh-fratsăljii a lui ma stătea nafoară sh-căfta si zbura cu năsu.

47 Sh-un lji dzăsi: “Ia, muma a ta sh-fratsilji a tăljii suntu aclo nafoară sh-vor să zburăscă cu tini.”

48 Ma elu apăndisinda, lji dzăsi atsilui tsi lji grăi: “Cai easti muma a mea sh-cai suntu fratsăljii a melji?”

49 Timsi māna a lui cātrā ucenitsilji a lui sh-dzāsi: "Ia, muma a mea sh-fratsilji a melji.

50 Cā caitsido tsi fatsi vrearea a Tatālui a meu tsi easti tu tseruri, nji easti frat, sor sh-mumā."

13

Parabola a Siminātorlui

1 Tu atsea duā, Isusul ishi di la casā shi shidzu ningā amari.

2 Multsānji māri s-adunarā anvārliga di nāsu sh-elu s-alinā tu unā varcā shi shidzu, sh-tut populu stātea mprostu mardzina di amari.

3 Sh-elu lā aspusi multi lucri a lor tu parabolā, dzācānda: "Ia, un siminātor ishi tra s-seaminā.

4 Iarā ma simina, nāscānti simintsā cādzurā ningā cali. Puljilji vinirā sh-li mācarā.

5 Nāscānti alti cādzurā tu un loc chitros, iu nu avea multā tsarā, sh-fitrusirā trāoarā cā nu avea tsarā multā.

6 Ma cāndu ishi soarili s-pālirā shi s-uscarā cā nu avea rādātsinā.

7 Altili cādzurā prit schinji, ma schinjilji criscurā sh-lji acātsarā anasa.

8 Ma, atsea simintsā tsi cādu tu loc bunā deadi carpo, unā sutā di ori, alanta shaidzātsi di ori sh-alanta treidzātsi di ori.

9 Cai ari ureclji trā avdzāri, si avdā!"

10 Atumtsea ucenitsilji s-apruchearā la Isus sh-lji dzāsirā: "Cātse lā zburāshti a lor cu parabolā?"

11 Sh-elu apāndisinda lā dzāsi a lor: "Cā a voauā vā si easti datā s-cunushtets mistiryili a amirāriljei a tserurilor, iarā a lor nu lā si easti datā.

12 Cā atsilui tsi ari, va lji si da sh-altā sh-va lji artiriseascā. Iarā a atsilui tsi nu ari, va lji si ljea sh-atsea tsi ari.

13 Trā atsea mini lā zburāscu a lor cu parabolā, cā vidzāndalui nu ved, sh-avdzāndalui nu avdu sh-nitsi nu aduchescu.

14 Ashā tu elji si mlineashti prufitia al Isaia, tsi dzātsi:

*'Voi dealihea va s-avdzāts, ma nu va s-aduchits,
dealihea va s-mutrits, ma nu va s-videts.'*

15 Cā inima a popului ashtui easti ni sāmtsāt,

*elji suntu faptā grelji di ureclji
sh-au ncljisā ocljljī,
tsi s-nu veadā cu oclji
sh-nu avdā cu ureclji,
shi nu giudicā cu inima
shi nu s-toarnā,
sh-mini s-lji vindicā.'*

16 Ma ca hara di ocljljī a voshtri cā ved sh-urecljili a voastri cā avdu.

17 Cā alihea vā dzāc cā multsā prufits sh-ndreptsā vrurā s-li veadā atseali tsi voi ma videts sh-nu li vidzurā, shi s-li avdu atseali tsi voi avdzāts shi nu li avdzārā!

18 Trā atsea voi aduchits parabola a siminātorlui.

19 Cāndu vārā avdi zborlu a amirāriljei sh-nu lu aducheashti, yini slablu sh-lji arācheashti atsea tsi earā siminatā tu inima a lui. Atsea easti simintsa siminat ningā cali.

20 Shi simintsa tu lochu chitros, easti atsel tsi avdi zborlu sh-lu aproachi trāoarā cu harauā.

21 Ma, nu ari arādātsinā pri nāsu sh-eastti ti putsān chiro. Cāndu yinu munduirea icā avinarea trā itia a zborlui, s-apārātseashti trāoarā.

²² Shi simintsa cādzut trā schinji easti atsel tsi u-ascultā zborlu, ma nvirinarea a lumiljei aishtei sh-arāderili a ayishterilor lji nec zborlu, sh-ea s-fatsi fārā carpo.

²³ Ma atsea simintsā tsi cadi tu loc bun, easti atsel cai ascultā zborlu, lu aducheashti sh-da carpo. Sh-un fatsi unāsutā di ori, altu shaidzātsi di ori shi altu treidzātsi di ori.”

Parabola a Ordzului

²⁴ Elu l-pripunā a lor un parabolā altā: “Amirāriljea a tserurilor lj-undzeashti a unui om tsimintā simintsā bunā tu agrul a lui.

²⁵ Ma, iarā oaminjilji ma durnjea, vini neamiclu a lui shi simintā ordzu prit grān sh-fudzi.

²⁶ Căndu grānlu criscu sh-featsi carpo s-vidzu sh-ordzul.

²⁷ Sh-huzmichearlji a nicuchirlui a casiljei s-apruchearā la nāsu sh-lji dzāsirā: ‘Doamne, nu ai siminatā simintsā bunā tu agrul a tāu? Di iu ishi ordzul?’

²⁸ Sh-elu lā apāndisi a lor: ‘Aestā lu ari faptā neamiclu.’ Atumtsea huzmichearlji lji dzāsirā: ‘Vrei tini s-nidzem shi s-li scutem?’

²⁹ Ma elu dzāsi: ‘Nu, cā scutānda ordzul, deadun cu nāsu va scutets sh-grānlu.

³⁰ Alāsats s-creascā deadun pānā la sitsirari. La chirolu a sitsirariljei va lā dzāc a sitsirātorilor: Adunats ma nāinti ordzul, ligats-lu tu mānuclji tra si-u ardem, sh-grānlu bāgats-lu tu hāmbarea a mea.’”

Parabola a gārnutsul di Sinap sh-a Māeauljei

³¹ Elu lā pripunā a lor un parabolā altā dzācānda: “Amirāriljea a tserurilor lj-undzeashti a

unui gārnuts di sinapi, tsi lu ia un om sh-lu seamni tu agrul a lui.

³² El easti ma njicā di tuti simintsāli, ma dupā tsi creashti, easti ma mari dicāt tuti erghili, shi s-fatsi un pom, ahāntu cāt puljilji a tserlui yin sh-aflā streadhā tu dedzāli a lui.”

³³ Elu lā dzāsi a lor unā parabolā altā: “Amirāriljea a tserurilor undzeashti cu māeaua tsi u-ljea unā muljeari sh-acatsi aloatlu cu trei misuri mari di fārinā pānā cāndu aloatlu s-hibā etimu.”

³⁴ Isusul tuti aesti lucri lā-li dzāsi a multsānjilor tu parabolā. Sh-nu lā zbura a lor tsiva fārā parabolā,

³⁵ tsi si mplinea tsi eara dzāsā di la prufitlu:
*“Min i va discljid gura a mea prit parabolā
 sh-va disvālescu lucrili atseali ascumtili di tu
 adrarea a lumiljei.”*

Explicarea a Parabolāljei

³⁶ Atumtsea Isusul, dupā tsi alāsā multsānjili, s-turnā la casā sh-ucenitsilji a lui lji-s-apruchearā sh-lji dzāsirā: “Nā aspunā parabola a ordzului dit agru.”

³⁷ Sh-elu apāndisinda lā dzāsi a lor: “Atsel tsi seaminā simintsā bunā easti Hiljiu a omlui.

³⁸ Agrul easti lumea, simintsa atsea buna suntu hiljilji a amirāriljei sh-ordzul suntu hiljilji a arāului.

³⁹ Neamiclu tsi u-ari siminatā easti draclu, iarā sitsirarea easti bitisita a lumiljei shi sitsirātorilji suntu anghiljilji.

⁴⁰ Ashā cum s-adunā ordzul shi s-ardi tu foc, ashā va hibā tu bitisita a lumiljei:

41 Hiljiu a omlui va pitreacă anghiljilji a lui sh-elji va s-adună dit amirāriljea a lui tuti scandalili sh-atselji tsi facă anapudii

42 sh-va lji arucă tu cireaplu a foclui. Aclo va s-aibă plāngu sh-cârtsânirea a dintsălor.

43 Atumtsea ndreptsăljii va strălutsească ca soarili tu amirāriljea a Tatălui a lor. Cai ari ureclji tră avdzări, si-avdă!"

Trei Paraboli

44 "Atumtsea, amirāriljea a tserurilor undzeashti ca ună ayishteari ascumtă tu un agru, tsi un om u-află sh-u ascundi. Di haraua tsi ari, s-dutsi, vindi itsi-ari sh-acumpără agrul atsel.

45 Tutashă, amirāriljea a tserurilor undzeashti ca un prămăteftu tsi s-dutsi caftă mărgăritări buni.

46 Cându află un mărgăritar cu mar tinjii, s-dutsi sh-vindi itsi ari sh-lu acumpără.

47 Amirāriljea a tserurilor lj-undzeashti tutashă a pleasăljei arcată tu amari, tsi adună multi soi di peshti.

48 Cându ea easti umplută, piscarilji u-scoată mardzina di amari, shed sh-adun tu coshuri atselji bunjilji, sh-lji arucă nclo atselji tsi nu suntu bunji.

49 Ashă va s-undzească tu bitisita a lumiljei. Va yină anghiljilji sh-va li dispartă anapudzlji di ndreptsăljii

50 sh-va lji arucă tu cireaplu di foc. Aclo va-aibă plāngu sh-cârtsânirea a dintsălor."

51 Isusul lă ntribă atselji: "L-aduchit tuti aesti?" Elji lji apândisiră: "Ie."

52 Sh-elu lă dzăsi a lor: "Tră aestă cathi scrib, tsi s-fatsi un ucenic tu amirāriljea a tserurilor

lj-undzeashti a unui nicuchir di casă tsi scoati nafoară dit ayishtearea a lui lucrili atseali nali sh-atseali vecjji.”

Nipistipsirea al Nazaret

⁵³ Tora după tsi Isusul lji avea bitisită aesti paraboli, fudzi di aclo.

⁵⁴ După tsi vini tu patria a lui, lji nvitsa oamn-jilji tu sinagoga a lor, sh-elji s-ciudisea shi ntriba: “Di iu lj-viniră aishtui aestă mintimenilji sh-aestă puteari ti thavmati?

⁵⁵ Nu easti aestu hiljiu a lemnarlui? Nu s-acljeamă muma a lui Maria, sh-fratsilji a lui Iacov, Iose, Simon sh-Iuda?

⁵⁶ Sh-surărili a lui nu suntu tuti tră noi? Atumtsea di iu lji viniră aishtui tuti aesti?”

⁵⁷ Shi si scandalizea cu năsu. Ma Isusul lă dzăsi a lor: “Un prufit nu easti fără tinjisiri, mash dicăt tu patria a lui sh-tu casa a lui.”

⁵⁸ Sh-tră itia a nipistipsiriljei a lor, elu nu featsi aclo multi thavmati mări.

14

Moartea al Ioan Pătidzătorlu

¹ Tu atsel chiro Ierodul, *domnitorul a Galileiei, avdză ti anamea al Isus,

² sh-lă dzăsi a huzmichearilor a lui: “Aestu easti Ioan Pătidzătorlu. Elu s-nye dit mortsă sh-tră atsea puterili suprănaturali ma lucreadză la năsu.”

³ Ierodul, lu avea acâtsat Ioanul, lji avea băgată prânghili sh-lu avea hăpsinit, tră itia a Irodiadăljei, muljearea al Filipu, fratili a lui.

* **14:1** tetrarhul easti numa veacljā.

⁴ Că Ioanul lji dzătsea: “Nu easti volje s-băneadz cu năsă!”

⁵ Sh-cu tută că vrea s-lu vătăma, Herodul avea frică di populu tsi lu lugursea Ioanul prufit.

⁶ Cându ma si sârbătorea dzua a amintariljei a Ierodului, hiljea a Ierodiadăljei giucă năintea a oaspsitslor shi lj-arisi a Ierodului ahăntu multu,

⁷ căt elu lji tăxi a ljei cu spigiurari că va lji dădea itsi va lji căfta.

⁸ Shi ea, pimtă sh-di muma a ljei dzăsi: “Dă-nji aoa, tu ună tăpsii, caplu al Ioan Pătidzătorlu.”

⁹ Amirălu si-nvirină, ma tră itia a spigiurariljei năintea a acljimatsilor tsi eara cu năsu la measă, ordină s-lji lu aduc.

¹⁰ Ashă elu pitricu un tu hapsi s-lji talji caplu al Ioan Pătidzătorlu.

¹¹ Sh-caplu a lui lu adusiră tu un tăpsii sh-lji-lu deadiră ali feati, shi ea lji-lu deadi ali mumi.

¹² Deapoea viniră ucenitsilji al Ioan, loară truplu a lui sh-lu ngrupară. Atumtsea, elji s-dusiră shi lj-spusiră al Isus.

Multsirea di Prota a Pânjilor

¹³ Cându Isusul li avdză aesti, s-nchisi di-aclo cu ună varcă shi s-dusi singur tu un loc ermu, sh-multsămea cându avdză s-dusi după năsu pri cicioari dit căsăbadz.

¹⁴ Sh-Isusul, cându ishi dit varcă, vidzu ună multsămi mari, avu njilă tră elji sh-vindică atselji tsi eara ländzitsi.

¹⁵ Deapoea cătră seara ucenitsilji a lui s-aprucheară di năsu sh-lji dzăsiră: “Aestu loc easti ermu sh-oara tricu. Alasă multsămea s-ducă prit hoari tsi s-acumpără tră măcari.”

¹⁶ Isusul lā dzāsi a lor: "Nu easti ananghi si s-ducā. Dats-lā voi s-mācā!"

¹⁷ Sh-elji lji dzāsirā: "Noi aoa nu avem altā tsiva dicāt tsintsi pānji sh-doi peshti."

¹⁸ Sh-elu lā dzāsi: "Adutsets-li aoa la mini."

¹⁹ Atumtsea lā ordinā multsānjili tsi s-sheadā mpadi pri iarbā. Deapoea lo tsintsi pānjili sh-doi peshtili sh-dupā tsi sculā ocljilji cātrā tser, għinicuvāntā, li pārtsā pānjili sh-li deadi a ucenitsilor, sh-ucenitsilji a multsānjilor.

²⁰ Sh-tuts mācarā shi s-fānātirā. Deapoea ucenitsilji adunara bācātsili tsi armasirā sh-umplurā doisprādzatsi di coshuri mplini.

²¹ Sh-atselji tsi mācarā eara anvārliga di tsintsi njilji di bārbāts, ni misurat muljerili sh-cilimenjilji.

Isusul Imni pristi Apā

²² Trāoarā dupā aestā Isusul lā ordinā ucenitsilji a lui s-intrā tu varcā shi s-arucā di napārti, pānācāndu elu lji alasā multsānjili.

²³ Dupā tsi alāsā multsāmea s-fugā, s-alinā singur pri munti si s-roagā. Sh-cāndu tunicā elu eara aclo singur dip.

²⁴ Tu aestā oarā varca eara tu mesea di amari, shi s-plāscānea di vāljurili cā vimtal eara contra.

²⁵ Cātrā apiritā, Isusul s-dusi aproapi di nāshi, imnānda pri amari.

²⁶ Ucenitsilji vidzānda elu imnānda pri amari, ahurhirā s-aurlā di fricā sh-dzāsirā: "Easti vārā fantamā!"

²⁷ Ma trāoarā Isusul lā grāi a lor: "Ariħātipsits-vā! Mini escu, s-nu avets fricā!"

28 Sh-Petrul, apāndisinda dzāsi: “Doamne, macā eshti tini, mi ursea s-yin la tini pri apā!”

29 Elu lj-dzāsi: “Haidi!” Sh-Petrul dipunā dit varcā sh-imnā pri apā, s-nidzea la Isusul.

30 Ma, vidzānda cā vimtul eara vārtos, avea fricā, sh-ahurhinda s-afundā, aurlā: “Doamne, ascapā-mi!”

31 Sh-Isusul lj-timsi trāoarā māna, lu acātsā shi lj-dzāsi: “Om putsān-pistimen, cātse fushi nisigur?”

32 Apoea, cāndu intrarā tu varcā, vimtul pāpsi.

33 Atumtsea elji tsi eara tu varcā si ncljinarā la nāsu, dzācānda: “Dealihea tini eshti Hiljiu a Dumnidzālui!”

34 Apoea, dupā tsi agiumsirā tu alantā partā, vinirā tu loclu a Ghenezaretlu.

35 Sh-oamnjilji atsilui loc, macāt lu cunuscurā, lu arāspāndirā zborlu tu tutā loclu di anvārliga. Sh-adusirā la elu tutsā nipututsilji.

36 Shi-l pārācālsirā tsi s-putea s-bāga māna tu mardzina a stranjului a lui, shi tuts atselji tsi bāgarā māna la stranji s-vindicarā.

15

Adetsili a Protsilor

1 Atumtsea scriblji sh-Fariseilji vinirā di Ierusalim la Isusul sh-lu ntribarā:

2 “Cātse ucenitsilji a tālji ncalcā adetea a aushlor? Cā nu aspealā mānjili nāinti tsi s-mācā.”

3 Iarā elu lā apāndāsi a lor: “Sh-voi trā tse ncālcats ordinlu a Dumnidzālui trā adetea a voastrā?

4 Dumnidzālu ari ordinatā ashā: ‘Tinjisea tatāl sh-muma,’ shi: ‘Atsel tsi va blāsteam tatāl sh-muma s-condamnā cu moarti.’

⁵ Iarā voi dzātsets: Caitsido tsi lj-dzātsi a tatālui sh-a mumāljei: ‘Itsido tsi aveam trā tini, lji easti datā a Dumnidzālui,’

⁶ elu nu easti ma strimtu s-tinjiseascā tatāl sh-muma a lui. Ashā voi avets dispretsuit zborlu a Dumnidzālui trā adetea a voastrā.

⁷ Ipucrits, ghini prufitipsi Isaia trā voi cāndu dzāsi:

⁸ ‘Populu aestu ma nji s-aproachi cu gura*
sh-mi tinjiseashti cu budzili,
ma inima a lor easti diparti di mini.

⁹ Sh-di geaba mi tinjiseascā,
nvitsānda nvitsāturili tsi suntu regulili a oam-njilor.’ ”

¹⁰ Deapoea acljimā multsāmea aproapi di nāsu sh-dzāsi: “Ascultats sh-aduchits!

¹¹ Omlu nu s-lāvusheashti di atsea tsi lj-intrā n-gurā, ma di atsea tsi lj-easi dit gurā s-lāvusheashti.”

¹² Atumtsea ucenitsilji a lui s-apruchearā shi lj-dzāsirā: “Lu shtii cā Fariseilji, cāndu li avdzārā aesti zboari sā scandalizarā?”

¹³ Ma elu apāndisinda lā dzāsi: “Itsi simintsā tsi Tatāl a meu tserescu nu ari siminatā, va si scoatā cu arādātsinā.

¹⁴ Alāsats-lji atselji! Elji suntu orghi, cālāuzlji a orghilor. Macā un orbu lj-cālāudzāshti a un altu orbu, doilji va s-cadā tu groapā.”

¹⁵ Atumtsea Petrul lj-dzāsi: “Nā aspunā sh-a noauā aestā parabolā.”

¹⁶ Sh-Isusul dzāsi: “Sh-voi nu avets achicāsit ninga?

---

* ^{15:7} Isa 29:13. * ^{15:8} nji s-aproachi cu gura Atsea stihā nu s-aflā tu veacljili manuscrīti.

17 Nu aduchits cā itsi intrā tu gurā treatsi tu pānticā sh-dutsi tu duvaleti?

18 Ma atseali tsi easā dit gurā, easā dit inimā, sh-atseali lāvusheascā omlu.

19 Cā dit inimā easā minduirili atseali arali, vātāmārili, ncālcarea a curuniljei, putānsira, furārili, mārtiriili arādioasi, blāstīmārili.

20 Aesti suntu atseali tsi lāvushescu omlu. Iarā s-mātsā cu mānjili niaspilati nu s-lāvushāsti omlu.”

Pistea a Muljeariljei Pāngānā

21 Deapoea Isusul, dupā tsi s-dipārtā di aclo, s-nchisi cātrā pārtsāli a Tirlui sh-a Sidonlui.

22 Sh-ia, unā muljeari Cananeancā tsi avea vinit dit atseali pārtsi, ahurhii s-aurlā dzācānda: “Njiluia-mi mini, Doamne, Hiljiu al David! Feata a mea easti multā arāu, easti demonizat!”

23 Ma elu nu lj-apāndisi dip. Sh-ucenitsilji a lui lji s-apruchearā sh-lji si pārācālsirā dzācānda: “Sālāghea-u atsea, cā ma aurlā dupā noi.”

24 Ma elu lā apāndisi: “Mini escu pitricut, mash di oili atseali chiruti a casiljei al Israel.”

25 Ma ea vini shi si ncljinā, dzācānda: “Doamne, agiutā-mi!”

26 Isusul apāndisi: “Nu easti ghini s-ljeai pānea a cilimenjilor shi s-lu arutsā la cātsālji a cānjilor.”

27 Ma ea dzāsi: “Easti alihea, Doamne, cā sh-cātsāljlji a cānjilor mācā sārāmili tsi cadā di la measa a nicuchirilor a lor.”

28 Atumtsea Isusul lj-apāndisi dzācānda: “Muljeari, mari easti pistea a ta! Si s-facā ashā cum vrei.” Sh-tu atsea oarā hiljea a ljei s-vindicā.

Multsirea a Doauā a Pānjilor

29 Deapoea, dupā tsi s-nchisi di aclo, Isusul vini ningā amarea a Galileiljei, s-alinā pri munti shi shidzu aclo.

30 Shi lji s-apruchearā multsānji māri tsi adutsea cu nāshi shcljiochi, orghi, sācats, muts, sh-multsā altsā, lji bāgarā la cicioarli al Isus sh-elu lji vindicā.

31 Multsānjili s-ciudisea cāndu videa cā mutsālji grea, sācatsālji s-vindica, shcljiochili imna sh-orghilji videa. Sh-mārea Dumnidzālu al Israel.

32 Sh-Isusul lj-acljimā ucenitsilji a lui ningā nāsu sh-lā dzāsi: “Mini am njilā di multsāmea, cā s-featsirā trei dzālī tsi sta cu mini shi nu ari tsiva ti mācari. Nu voi s-lji nchisescu aģiunji, s-nu lishineadzā n-cali.”

33 Sh-ucenitsilji a lui lji dzāsirā: “Ma iu va s-aflā tu aestā loc ermu ahānti pānji tra s-fānāteascā unā multsāmi ahāntu mari?”

34 Sh-Isusul lā dzāsi a lor: “Cāti pānji avets?” Elji dzāsirā: “Shapti shi ndoi peshti njitsi.”

35 Atumtsea elu ordinā multsānjili s-sheadā mpadi.

36 Deapoea lo atseali shapti pānji sh-peshtilji, shi hāristisi Dumnidzālu, li pārtsā, sh-li deadi a ucenitsilor a lui sh-elji a multsāmiljei.

37 Sh-tuts mācarā shi s-fānātirā, sh-cu bucātsili tsi armasirā umplurā shapti coshuri mplini.

38 Sh-atselji tsi mācarā eara patru njilji di bārbats, ni misurat muljerili sh-cilimenijilji.

39 Deapoea, dupā tsi deadi cali a multsāmiljei, s-alinā tu varcā shi s-dusi cātrā loclu Magdala.

Maiaua a Fariseilor

¹ Deapoea lji s-aprucheară Fariseilji sh-Saduceilji tsi s-lu cărtelască Isus shi lj-căftără s-lă aspună un semnu dit tser.

² Iară elu lă apăndisi a lor: “La seară voi dzătsets: ‘Va hibă chirolu bun, că tserlu easti roshu.’

³ Sh-dimineatsa dzătsets: ‘Ază va hibă furtună, că tserlu easti roshu sh-nurat.’ Voi shtits s-aduchits fatsa a tserlui, ma nu putets s-aduchits seamnili a chirolui.

⁴ Ună ghenerată anapudă sh-cărună-călcată cafti un semnu, ma nu va lji si da vără semnu dicăt mash semnul a prufului Iona.” Sh-elu li alăsă sh-fudzi.

⁵ Cându ucenitsilji a lui agiumsiră tu alantă parti a amariljei, vidzură că avea agărshită s-ljea păni.

⁶ Iară Isusul lă dzăsi a lor: “Băgats mintea sh-afirits-vă di maeaua a Fariseilor sh-a Saduceilor!”

⁷ Sh-elji s-minduiră un cu alantu dzăcănda: “Nu avem loată păni.”

⁸ Ma Isusul lji achicăsi sh-lă dzăsi a lor: “Oam-inji pisti-putsăn, tră tse zburats un cu alantu că nu avets loat păni?

⁹ Nu avets achicăsit ninga sh-nu adutsets aminti tsintsi pănji ti tsintsi njilji di bărbats sh-căti coshuri avets umplută?

¹⁰ Sh-nitsi atseali shapti pănji ti patru njilji di bărbats sh-căti coshuri avets umplut?

¹¹ Cum nu aduchits că nu lu aveam zborlu ti pănea cându vă dzăshă s-vă afirits di maeaua a Fariseilor sh-a Saduceilor?”

12 Atumtsea elji aduchiră că elu nu lă avea dzăsă s-afirească di maeaua a păniljei, ma di nvitsătura a Fariseilor sh-a Saduceilor.

Aspunearea al Petru

13 Cându Isusul, agiumsi tu loclu a Cezariljei al Filip lă ntribă ucenitsilji a lui: “Cai dzăc oaminjilji că easti Hiljiu a omlui?”

14 Sh-elji dzăsiră: “Niscântsă dzăc că easti Ioan Pătidzătorlu, altsă Ilia, altsă Ieremia, ică un di prufltsilji.”

15 Elu lji ntribă elji: “Ma voi, cai dzătsets că escu mini?”

16 Sh-Simon Petrul apăndisi: “Tini eshti Hristolu, Hiljiu a Dumnidzălui atsilui yiului.”

17 Ma Isusul lj-apăndisi a lui: “Hărăcop eshti tini, Simon, hiljiu al Iona, că aestă nu ts-lu dizvăli nitsi truplu nitsi săndzili, ma Tatăl a meu tsi easti tu tseruri.

18 Sh-mini ma tsă dzăc tutashă că tini eshti Petrul, tsi va s-dzăc cheatra pri cai mini va s-adară bisearica a mea sh-portsăli a colasiljei nu va u-azvingu.

19 Sh-mini va tsă dau cljeili a amirăriljei a tserurilor. Sh-itsi ai ligat pri loc, va hibă ligat pri tseruri, sh-itsi ai dizligat pri loc, va hibă dizligat tu tseruri.”

20 Atumtsea lă ursi ucenitsilji a lui tsi s-nu dzătsea a vărui că elu eara Hristos.

21 Di atsea oară Isusul ahurhi s-lă aspună a ucenitsilor a lui că prindi s-dutsea la Ierusalim, s-munduea multă ti itia a aushilor, a mărilor a preftsilor sh-a scribilor, că lipseashti si s-vătăma sh-va s-nyea a treiauzuă.

22 Atumtsea Petrul lo di ună parti sh-ahurhi s-lu vărghească dzăcănda: “Doamne, s-ti afirească Dumnidzălu! Aestă nu va s-undzească pute!”

23 Ma elu s-turnă shi lj-dzăsi a Petrului: “Dipărteadză-ti di la mini, Drac! Tini eshti cicărdisiri ti mini, că nu ai tu minti lucrili a Dumnidzălui, ma lucrili a oamnilor.”

Tsănerea a Crutsiljei

24 Atumtsea Isusul lă dzăși a ucenitsilor a lui: “Macă vără va yină după mini, si s-aleapidă, s-u ljea crutsea a lui shi s-mi urmeadză.

25 Că atsel tsi va ascapă bana a lui, va u-cheară, ma atsel tsi va u-cheară bana a lui tră mini, va u-află atsea.

26 Tsi amintatic ari omlu macă amintă lumea tută sh-deapoea u-cheari suflitlu a lui? Ică tsi poati s-da omlu tră alăxirea a suflitlui a lui?

27 Că Hiljiu a omlui va yină tu mărire a Tatălui a lui deadun cu anghilijiji a lui, sh-atumtsea elu va lji arăsplătească a-cathiunu după faptili a lui.

28 Dealihea vă dzăc că niscântsă di atselji tsi ma sta aoa nu va moară ni vidzută ma năinti Hiljiu a omlui yininda tu amirăriljea a lui.”

17

Fănirusirea al Isus

1 După shasi dzăli Isusul lo cu năsu Petrul, Iacovul, sh-Ioanul fratili a lui, sh-lji alină pri un munti analtu dinăparti.

2 Shi s-alăxi năintea a lor. Lji si strălutsi fatsa ca soarili shi stranjili a lui s-featsiră albă ca lunjina.

3 Sh-ia, lă si fănirusiră a lor Moisul sh-Ilia tsi zbura cu năsu.

⁴ Atumtsea Petrul lji dzāsi al Isus: "Doamne, easti ghini tsi noi him aoa. Ma s-vrei, mini va fac aoa trei tendi, unā trā tini, unā trā Moisul sh-unā trā Ilia."

⁵ Căndu elu zbură ninga, ia un nior lunjinos lă amvăli sh-dit nior s-avdză unā boatsi tsi dzătsea: "Aestu easti Hiljiu a meu vrut, di la cai escu hărăsit, ascultats-lu!"

⁶ Ucenitsilji căndu u-avdzără aestă, cădzură pri dintsă mpadi shi s-aspărără multu.

⁷ Sh-Isusul s-apruche, băgă măna pri năshi sh-lă dzăsi: "Sculats-vă sh-nu vă aspărăts!"

⁸ Sh-elji sculănda ocljilji, nu vidzură om, mash Isusul singur.

⁹ Deapoea căndu ma dipuna dit munti, Isusul lă ursi dzăcănda: "S-nu lji grits a văruí tră atsea viziună până căndu Hiljilu a omlui s-nyeadză dit mortsă."

¹⁰ Atumtsea ucenitsilji a lui lu ntribară: "Cătse scriblji dzăc că prindi s-yină ma năinti Ilia?"

¹¹ Sh-Isusul lă apăndisi: "Dealihea că Ilia va s-yină ma năinti sh-va adară napoi itsido.

¹² Ma mini vă dzăc, că Ilia ari vinită sh-elji nu lu cunuscură, ma featsiră cu năsu cum vrură. Ashă că Hiljiu a omlui va s-munduească di la năshi."

¹³ Atumtsea ucenitsilji lu aduchiră că lă avea sburătă di Ioan Pătidzătorlu.

Vindicarea a Ficiorlui Demonizat

¹⁴ Căndu elji viniră aproapi di multisămea, un bărbat s-apruche sh-dzinucljănda năintea a lui,

¹⁵ dzăsi: "Doamne, s-ai njilă di hiljiu a meu că easti epileptic, tradzi multu sh-di multi ori cadi tu foc ică tu apă.

16 Tora mini lu-dush la ucenitsilji a tālji, ma elji nu puturā s-lu vindicā.”

17 Sh-Isusul apāndisinda, dzāsi: “O farā fārā pisti sh-anapudzā! Pānā cāndu va armānā cu voi? Pānā cāndu va vā aravdā?” Adutsets-lu aoa la mini!

18 Sh-Isusul lu vārghi demonul sh-elu ishi di ficiarlu, sh-di atsea oarā ficiarlu s-vindicā.

19 Atumtsea ucenitsilji lji s-apruchearā al Isus dināparti, sh-lu ntribarā: “Cātse noi nu putum s-lu aģunim?”

20 Sh-Isusul lā dzāsi a lor: “Di pistipsirea njicā a voastrā. Cā dealihea mini ma vā dzāc; ma s-avets pisti cāt un gārnutsā di sinapi va lji dzātsets a muntilui aishtui: ‘Mutā-ti di aoa aclo,’ sh-elu va si s-mutā. Sh-tsiva nu va hibā niputut di voi.

21 [Sh-aestu soi di demon nu easi di cāt mash cu pārācālsiri sh-cu pāreasinj.]”

Isusul Prividzu di a Doaua Oarā Moartea a Lui

22 Cāndu elji s-afla tu Galilea, Isusul lā dzāsi: “Hiljilu a omlui va s-prida tu mānjilji a oamnjilor,

23 sh-va s-lu vatāmā, sh-tu dzua a treia va s-nyeadzā.” Sh-elji s-nvirinarā multu.

Plātirea a Taxiljei

24 Cāndu agiumsirā tu Capernaum, taxidarlji a doauā dhrahmiilor a tempului lji s-apruchearā a Petrului, shi lji dzāsirā: “Nvitsātorlu a vostru nu u plāteashti taxa a tempului?”

25 Sh-elju dzāsi: “Ie!” Sh-cāndu intrā n-casā, Isusul lu ashtiptā prota s-lji dzātsea: “Cum mindueshti tini Simon? Di la cai ljea taxili icā hāracili amirārilji a loclui? Di la hiljilji a lor icā di la xenjilji?”

26 Petrul lji dzāsi: "Di la xenjilji." Isusul dzāsi: "Hiljilji atumtsea nu prindi s-plătescu.

27 Cu tut atsea tsi s-nu lji cicărdisim atselji, du-ti la amari, arucă greplu sh-ljea protlu pescu tsi va yină nsus, ljea-lu, discljid-lji gura, sh-va s-aflji un statiru. Ljea-lu sh-plătea taxa a lor ti tini sh-ti mini."

18

Ma Marli tu Amirăriljea a Tserlui

1 Tu atsea oară ucenitsilji s-aprucheară a Is-usului sh-lu ntribară: "Cai easti cama marli tu amirăriljea a tserurilor?"

2 Sh-Isusul după tsi acljimă un cilimean njic ningă năsu, lu băgă namisa di năshi,

3 sh-dzāsi: "Dealihea ma vă dzăc, macă nu vă alăxits sh-nu vă fătsets ca cilimenjili atselji njitsilji, voi nu va s-intrats pute tu amirăriljea a tserurilor.

4 Cai va si s-apleacă ca aestu cilimean njic, easti cama marli tu amirăriljea a tserlui.

5 Sh-caitsido tsi lu aproachi un cilimean njic ca aestu tu numa a mea, mi aproachi mini.

6 Ma atsel tsi va s-fac s-cadă tu amărtii un di aeshti njitsilji, tsi pistipsescu la mini, va hibă ma ghini tră năsu s-lji spindziră di gushi ună cheatră di la moară, shi si s-neacă tu apa a amariljei.

7 Cavai di dunjeaua tsi fatsi oamnjilji s-cadă tu amărtii. Că cicărdisirili va s-yină, ma cavai di atsel om, tsi tră sibepea a lui va yină atseali cicărdisiri!

8 Tora macă măna a ta, ică ciciorlu a tău ti cicărdiseashti tră amărtii, talji-l sh-arucă-l diparti di tini. Easti ma ghini s-intsri tu bană fără ună

mānā icā scljiopu, di cāt s-ai doauā mānji sh-doauā cicioari shi s-ti arucā tu foclu di totāna.

⁹ Tutashā, macā ocljiu a tāu si cicārdiseashti trā amārtii, scoati-l sh-arucā-l diparti di tini. Cā easti ma ghini s-intsri cu un ocljiu tu banā, di cāt s-ai doi oclji shi s-ti arucā tu foclu a Geehenāljei.

¹⁰ Afirits-vā s-nu dispretsuits vārā di aeshti njitsilji, cā mini ma vā dzāc cā anghilji a lor tu tseruri mutrescu totāna fatsa a Tatālui a meu tsī easti tu tseruri.

¹¹ [Cā Hiljiu a omlui vini ti ascāpari atsea tsī eara chirutā.]*

¹² Cum minduits? Macā un om ari unā sutā di oi, sh-unā di nāsi cheari cala, nu va s-li alasā di noaudzātsi nouāli pri munti, shi s-caftā atsea tsī chiru cala?

¹³ Sh-cāndu va u aflā, dealihea vā dzāc cā elu va s-hārseascā ma multu ti aestā dicāt di noaudzātsi noauli, tsī nu avea chirutā cala.

¹⁴ Ashā easti vrearea a Tatālui a vostru tsī easti tu tseruri, tsī vārā di aeshti njitsilji s-nu chearā.

Nvitsātura di Ljirtari

¹⁵ Macā fratili a tāu amārtirseashti contra tini, duti sh-vārghea-lu cāndu hits singur voi doilji, macā ti ascultā, tini lu amintash fratili a tāu,

¹⁶ macā nu ti ascultā, ljea cu tini ninga un icā doi oaminji, tsī cathi zbor si siguripseascā pri gura a doi icā a trei martiri.

¹⁷ Macā deapoea arniseashti s-ti ascultā, dzā-lji a-bisearicāljei, sh-macā arniseashti s-ascultā sh-bisearica, prilucratsts-lu ca pāngān icā taxidar.

* **18:11** atselu stih nu s-aflā tu alanti manuscrisi   **18:16** Det 19:15.

18 Dealihea vă dzăc că tuti lucrili tsi va avets ligat pristi locu, va s-hibă ligati sh-tu tser, sh-tsi avets dizligat pri locu, va s-hibă dizligati sh-tu tser.

19 Ma vă dzăc tutashă, că macă doi di voi s-uidisescu pri loc tră itsido tsi caftă, aestă va si s-facă a lor di la Tatăl a meu tsi easti tu tseruri.

20 Că, iutsido tsi doi ică trei suntu adunatsi tu numa a mea, mini escu aclo namisa di elji.”

21 Atumtsea Petrul s-apruche la Isusul sh-lji dzăsi: “Doamne, macă fratili a meu amărtiseashti cătră mini, cătă ori prindi s-lu ljeartă? Păna di shapti ori?”

22 Isusul lji-dzăsi: “Mini nu tsă dzăc păna di shapti ori, ma păna shaptidzătsi di ori cătă shapti.

23 Tră atsea, amirăriljea a tserurilor undzeashti ca un amiră tsi vrea s-fătsea lugurili cu husmic-hearilji a lui.

24 După tsi apărni s-fătsea luguri, lj-adusiră un tsi lj-mprumuta dzatsi njiljă di talentsă.

25 Sh-metsi aestu nu avea tsi s-plătea, nicuchirlu a lui urși si s-vindea elu cu muljeara a lui, cilimenjilji a lui, sh-tuti tsi avea, shi s-plătea mprumutlu.

26 Atumtsea huzmichearlu lj-cadzu pri dzinuclji sh-lji părăcălsea, dzăcănda: ‘Doamne, s-ai arăvdari cu mini sh-mini va s-li plătescu tuti!’

27 Nicuchirlu lu njilui huzmichearlu a lui, lji lu ljirtă mprumutlu shi lu-alăsă.

28 Ma huzmichearlu atsel cum ishi, află un altă huzmichear tsi lji-avea ti dari ună sută di denari. După tsi lu acătsă di grumadză ma lu sgruma, dzăcănda-lji: ‘Plătea-nji mprumutlu tsi nj-ai.’

29 Atumtsea huzmichearlu sotslu a lui, cādzu pri dzinuclji shi lji pārācālsī, dzācānda-lji: ‘Ai arāvdari cu mini, sh-va li plātescu tuti.’

30 Ma elu nu vru, meti lu bāgā tu hapsi, pānā cāndu elu s-plātea mprumutlu.

31 Ma alantsā husmicheari, cāndu lu vidzurā tsi s-featsi, s-nvirinarā shi s-dusirā lji dzāsirā a nicuchirlui a lor tutā tsi s-area faptā.

32 Atumtsea nicuchirlu a lui lu acljimā shi ljdāsi: ‘Husmichear arāu, mini ts-ljirtai tutā aestu mprumut, cā tini mi-pārācālsishi.

33 Nu lipsea sh-tini s-aveai njilā trā sotslu a tāu, ashā cum avui mini njilā trā tini?’

34 Sh-nicuchirlu a lui, nāritā, lu prideadi atsel tu māna a tirānsitorilor, pānā cāndu s-plātea tut mprumutlu.

35 Ashā va s-facā cu voi sh-Tatāl a meu tserescu, macā cathi un di voi nu lu ljearti cu tutā inimā fratili a lui.”

19

Dispārtsāri

1 Dupā tsi Isusul li ascāpā ti aspuneari aesti nvitsāturi, s-nchisi di Galilea, sh-vini tu loclu a Iudeiljei, napārti di Iordan.

2 Multsānji māri l-urma sh-elu lji vindicā aclo.

3 Atumtsea lji s-apruchearā niscāntsā Farisei s-lu cārtea, sh-lji dzāsirā: “Easti tu lege tsi bārbatlu s-u dispartā muljearea di itsido sibepi?”

4 Sh-elu apāndisinda lā dzāsi a lor: “Nu avets cāntatā cā atsel tsi lji adrā di tu ahurhitā ‘*lji adrā mascrū sh-theaminā*.’”

5 Sh-Dumnidzālu dzāsi: ‘*Trā aestā bārbatul va s-alasā tatāl sh-muma a lui sh-va si s-mpriuneadzā cu muljearea a lui, sh-amindoilji va hibā un trup singur?*’

6 Sh-ashā elji nu suntu ma doi, ma un trup. Atsea tsi Dumnidzālu ari mpriunatā, omlu s-nu lu dispartā.”

7 Elji lji dsāsirā: “Atumtsea cātse Moisiul ursi s-lji si da cartea di dispārtsāri shi si-u alasā.”

8 Elu lā dzāsi a-lor: “Moisiul vā deadi volje s-li dispārtsāts muljerili a voastri trā itia a chitrisiriljei a ininjilor a voastri. Ma tu ahurhitā nu eara ashā.

9 Ma mini vā dzāc cā caitsido tsi u-alasā muljerea a lui, mash trā sibepea a putānsiriljei, shi si nsoari cu unā altā, ncalcā curuna. [Sh-at sel tsi si nsoari cu muljeari alāsatā, ncalcā curuna.]”*

10 Ucenitsilji a lui lji dzāsirā: “Macā cunditsili a bārbatlu cātrā muljearea suntu ahtāri, ma ghini si nu si nsoarā dip.”

11 Ma elu lā dzāsi a lor: “Nu tut s-lā aduchescu aesti zboari, ma singur atselji a cui lā easti datā.

12 Suntu eunuchi[†], tsi suntu amintats ashā di pānticlu a mumāljei, shi suntu eunuchi tsi suntu faptā di la oaminji, shi suntu eunuchi tsi au apofāsitā singur si s-faca eunuchi trā amirāriljea a tserurilor. Atsel tsi poati s-aducheascā, s-aducheascā.”

Isusul Ghinicuvāteadzi Cilimenjilji

19:5 Ahr 2:24.   **19:7** Det 24:1-4.   * **19:9** nu sā aflā tu altā manuscrisi   † **19:12** eunuchi sāntu atselji oaminji tsi nu poatā si nsoarā shi nu poatā s-facā cilimenji.

13 Atumtsea adusirā cilimenji njitsi la Isusul trai s-bāga mānjili pri nāshi, shi s-pārācālsea, ma ucenitsilji a lui lji vārghirā atselji.

14 Ma Isusul dzāsi: “Alāsats cilimenjilji atselji nitsilji s-yinā la mini sh-nu li nchidicats, cā a lor easti amirāriljea a tserurilor.”

15 Atumtsea elu bāgā mānjili pri elji, sh-deapoea s-nchisi di aclo.

Avutlu Tinir

16 Sh-ia, s-apruche un la Isusul sh-lu ntribā: “Nvitsātore, tsi buneatsā prindi s-fac tsi s-amintā bana eternā?”

17 Sh-elu dzāsi: “Cātse mi ntreghi tsi easti bun? Singur Un easti bun. Macā vrei s-intsri tu banā, veaglji dimāndārili.”

18 Elu ntribā: “Cai?” Atumtsea, Isusul lj-apāndisi: “*Nu vatāmā, nu ncalcā curunea, nu furā, nu dā martirii arādioasā,*

19 *tinjisea tatāl a tāu sh-muma a ta, shi s-vrei aproapilu a tāu ca cum ti vrei tini.*”

20 Tinirlu lj-dzāsi: “Tuti aesti lucri mini li am vigljatā. Tsi nji lipseashti altā?”

21 Isusul lj-dzāsi: “Macā vrei s-hii perfectu, duti sh-vindi tsi ai, sh-dā-li a niavutsilor, shi tini va s-ai un ayishteari tu tser. Deapoea haidi sh-urmeadzmī.”

22 Ma tinirlu cāndu li avdzā aesti zboari, fudzi nvirinat, cā avea multā aveari.

23 Atumtsea, Isusul lā dzāsi a ucenitsilor a lui: “Dealihea vā dzāc cā un avut cu zori va s-intrā tu amirāriljea a tserurilor.

24 Sh-nāpoi ma va dzāc: Easti ma lishioarā tsi s-treacā cāmila tu guva a aclui, dicāt avutlu s-intrā tu amirāriljea a Dumnidzālui.”

25 Cāndu li avdzārā aesti zboari, ucenitsilji a lui s-ciudisirā multu shi ntribarā: “Atumtsea, cai va s-ascapā vahi?”

26 Sh-Isusul mutrinda cātrā nāshi dzāsi: “Trā ominjilji aestā easti nipututā, ma trā Dumnidzāulu itsido easti putut.”

27 Atumtsea Petruļ lj-apāndisi: “Ia, noi li alāsām tuti sh-vinim dupā tini, ma tsi va s-amintām noi?”

28 Sh-Isusul lā-dzāsi a lor: “Dealihea ma vā dzāc, tu adārātura atsea noaua, cāndu Hiljiu a omlui va sheadā pri thronlu a māririljei a lui, sh-voi tsi mi avets urmat va shidets pi doisprādzatsi thronuri ti guidicari di doisprādzatsi fārili a Israelui.

29 Sh-caitsido tsi ari alāsat trā numa a mea cāsi, fratsi, surāri, tatā, mumā, [muljeari][‡], cilimenji, agri, va s-ljea unā sutā di ori ma multu, sh-va aibā banā eternā.

30 Ma multsā di protslji va hibā tu coadā, sh-at selji di tu coadā va hibā protslji.”

20

Parabola cu Lucrutorilji

1 “Amirāriljea a tserurilor undzeashti cu un nicuchir di casā tsi ishi curund dimineatsa s-puituea lucrutori ti ayinjea a lui.

2 Dupā tsi s-ndreapsi tu pāzari cu lucrutorilji cāti un dinar n-dzuā, lji pitricu la ayinjea a lui.

[‡] **19:29** nu s-aflā tu cathi manuscrisi.

³ Apoea ishi anvārliga di oara noauā dimineatsa, sh-vidzu altsā tsi stātea tu pāzari fārā lucru.

⁴ Sh-lā dzāsi a lor: ‘Dutsets-vā sh-voi la ayinjea a mea sh-mini va vā dau cātā easti ndreptul.’

⁵ Sh-elji s-dusirā. Elu ishi anvārliga di njeadzādzuā sh-pi trei ti-mirindi, featsi unā soi.

⁶ Cāndu ishi nāpoi cātrā oara tsintsi ti-mirindi, aflā altsā tsi stātea ni fārā lucru, sh-lji ntribā: ‘Cātse shidets aoa tutā dzua ni faptā tsiva?’

⁷ Elji lji dzāsirā: ‘Cā vārā nu nā puitui.’ Sh-elu lā dzāsi a lor: ‘Dutsets-vā shi voi la ayinji.’

⁸ Cāndu vini seara, nicuchirlu a ayinjiljei, lji dzāsi a administratorlui a lui: ‘Acljeamā lucrutorilji shi fā plātirea a lor, apārnjida di la atselji di ma nāpoi sh-pānā la atselji di prota.’

⁹ Sh-cāndu vinirā atselji di la oara tsintsi, loarā cāti un dinar cathiunu.

¹⁰ Cāndu vinirā protslji, minduirā cā va loa ma multu, ma sh-atselji loara cāti un dinar cathiunu.

¹¹ Luānda, murmurea contra a nicuchirlui a casiljei,

¹² dzācānda: ‘Aeshti di ma nāpoi lucrarā mash unā oarā sh-tini lji plātish ca noi, tsi trapsim greulu sh-cāloarea a dzuāljei.’

¹³ Ma elu lj-apāndisi a unui di nāshi: ‘Oaspe, mini nu ma ts-fac nindriptati. Noi nu featsim pāzari ti un dinar tu dzuā?

¹⁴ Ljea atsea tsi easti a ta sh-imnā. Mini voi s-lji dau aishtui di ma nāpoi cāt a tsāia.

¹⁵ Nu am ndriptati mini s-facā cu a mea tsi s-voi? Catse ti fats oclji ni fānātit, cāndu mini escu giumentu?’

16 Ashā atselji di ma nāpoi va hibā protslji shatselji protslji va hibā atselji di ma nāpoi.”

Isusul Prividzu di a Treia Oarā Moartea a Lui

17 Deapoea cāndu Isusul ma s-alina cātrā Ierusalem, lji lo dināparti di doisprādzatsi ucenit-silji sh-pri cali lā dzāsi a lor:

18 “Ia noi nā alinām tu Ierusalem, sh-Hiljiu a omlui va s-prida la mārilji a preftsālor sh-a scribilor. Elji va lu condamnā cu moarti,

19 va lu prida tu mānjili a pāngānjilor tsi s-lu pizueascā, va s-lu zāpāleascā shi va s-lu crut-siseascā. Ma elu a treia dzuā va s-nyeadzā dit mortsā.”

Ntribarea a Hiljilor al Zevedeu

20 Atumtsea, muma a hiljilor a Zevedeului s-apruche la Isus deadun cu hiljilji a ljei, cādzu pri dintsā sh-lji-cāftā tsiva.

21 Sh-elu lj-dzāsi: “Tsi vrei?” Ea apāndisi: “Ursea tsi aeshti doi hiljilji a melji si apunā un di nandreapta sh-altu di nastānga tu amirāriljea a ta.”

22 Sh-Isusul apāndisi: “Voi nu shtits tsi cāftats. Putets s-bets voi cupa tsi mini va s-beu? [Shi s-vā pātidzats cu pitedzlu cu cai mini va mi pitedz?]*” Elji dzāsirā: “Ie, putem.”

23 Elu lā dzāsi a lor: “Voi dealihea va s-bets cupa a mea. [Shi va s-vā patidzats cu pitedzlu cu cai mini va mi pitedz.]† Ma nu easti tu māna a mea tsi s-shādeti di nandrepta a mea icā di nastānga a mea, cā atseli locuri suntu trā atselji tsi s-etimāsirā di la Tatāl a meu.”

---

* **20:22** aesti zboari nu s-aflā tu tuti manuscrsili. † **20:23** aesti zboari nu s-aflā tu tuti manuscrsili.

²⁴ Sh-cāndu avdzārā aesti zboari di dzatsi alantsā s-nārāirā cu doi fratsālji.

²⁵ Isusul lji acljimā ningā nāsu sh-lā dzāsi: "Voi lu shtits cā protslji a natsiunilor lji domneascā atselji sh-mārilji au puteari pri nāshi,

²⁶ ma namisa di voi nu va s-hibā ashā! Cathiun di voi tsi va hibā mari, s-hibā huzmichearlu a vostru,

²⁷ shi caitsido di voi tsi va hibā protlu, prindi s-hibā sclavlu a vostru,

²⁸ cā sh-Hiljiu a omlui nu vini tra s-lji huzmitipseascā, ma huzmitipseascā sh-di dari bana a lui ca arāscumpārari trā multsā."

Doi Orghilji al Ierico

²⁹ Cāndu elji ma ishea di Ierico, un multsāmi mari ma nidzea dupā Isusul.

³⁰ Sh-ia, doi orghi eara apunats ningā cali. Cāndu avdzārā cā ma tritsea Isusul, apārnjirā s-aurlā: "Njiluia-nā noi, Doamne, Hiljiu al David!"

³¹ Multsāmea lji vārghea tsi s-pāpsea, ma elji aurla ma multu: "Njiluia-nā noi, Doamne, Hiljiu al David!"

³² Atumtsea Isusul chindrui lji acljimā sh-lā ntribā: "Tsi vrets s-fac trā voi?"

³³ Elji dzāsirā: "Doamne, s-nā si dsicljidzā ocljilji."

³⁴ Sh-Isusul aspusi njilā trā nāshi, bāgā māna pri ocljilji a lor, sh-tu atsea oarā loarā videarea a ocljilor a lor sh-elji lu urmarā.

¹ Cāndu lji s-apruchearā a Ierusalemui shi agiumsirā tu Betfagā, aproapi di Muntili a Mas-njilor, Isusul pitricu doi ucenitsi,

² dzācānda a lor: “Imnats tu hoara tsi easti nāintea a voastrā, sh-atsia va aflats unā gumarā ligatā sh-gumāriclu cu nāsā. Dizligats-lji sh-adutsets-lji la mini!

³ Sh-macā vārā vā dsātsi tsiva, dzātsets-lji cā, ‘Domnul ari ananghi trā nāshi,’ sh-atsel va li sālāgheascā trāoarā.”

⁴ Tora aestā s-featsi tra si mplineascā tsi eara dzāsā di la prufitlu:

⁵ “Dzātsets-lji a hiljiljei a Sionului:

‘Ia, ma ts-yini amirālu a tāu,
inimā-moali, acālcat pri unā gumarā,
njicā ca un gumāric, fātat di un pravdā ti
ngārcari.’ ”

⁶ Ucenjitsilji s-dusirā sh-featsirā ashā cum lji avea ursit Isusul.

⁷ Adusirā gumara sh-gumāriclu, ashtirnarā pri nāsi mantelili a lor sh-Isusul s-alinā.

⁸ Sh-unā multsāmi multu mar ashtirna mantelili a lor pri cali, iarā altsālji frāndzea dedzi di ponji sh-li ashtirna pri cali.

⁹ Multsānjili tsi yinea nāinti sh-atseali tsi lu urma, aurla, dzācānda:

“Hosanna, a Hiljilui al David!

Ghinicuvāntat s-hibā atsel tsi yini tu numa a Domnului!

Hosanna tu locurili multi analti!”

¹⁰ Cāndu intrā Isusul tu Ierusalem, tutā cāsābālu si sculā pri cicioari, sh-dzāsi: “Cai easti aestu?”

11 Shi multseāmea apāndisi: “Aestu easti Isusul, pruful di Nazaretul a Galileiljei.”

Isus Curā Templu

12 Deapoea Isusul intrā tu templu sh-lji aĝuni tutts atselji tsi vindea sh-acumpāra tu templu sh-arustunā measili a alāxitorilor di pāradz shi scamnili a vinditorilor a purunghilor.

13 Sh-lā dzāsi a lor: “Easti scriatā:
‘Casa a mea va s-acljemā casā di pārācālsiri,’
ma voi u avets turnatā ca un pishtireauā di furi.”

14 Atumtsea vinirā la nāsu tu templu orghi shi shcljiochi sh-Isusul lji vindicā.

15 Ma mārilji a preftsālor shi scriblji s-nārāirā cāndu vidzurā thavmatili tsi elu avea faptā shi cilimenjilji tsi dzātsea cu harauā tu templu: “Hosanna a Hiljilui al David!”

16 Sh-lji dzāsirā: “Ma avdzā tini tsi dzāc aeshti?” Isusul lā dzāsi a lor: “Ie! Nu avets cāntatā pute:
‘Dit gura a njitsilor sh-a bebilor tini ai adratā alāvdari’?”

17 Sh-dupā tsi lji alāsā atselji, ishi di cāsābā cātrā Betania, sh-aclo tricu noaptea.

Hiclu atsel Uscat

18 Dimineatsa curund, cāndu ma s-turna tu cāsābā, lu lo foama.

19 Pri cali vidzu un hic sh-lji si-apruche, ma nu aflā tsiva, dicāt mash frāndzili sh-dzāsi: “S-nu s-leagā frut pute la tini di totāna!” Sh-hiclu s-uscā trāoarā.

20 Sh-cāndu vidzurā aestā ucenitslji s-ciudisirā sh-dzāsirā: “Cum s-uscā hiclu trāoarā!”

21 Sh-Isusul apāndisi: “Dealihea vā dzāc, ma s-avets pisti shi s-nu ndoits, va s-fātsets nu mash atsea tsi mini lji-feciu a hiclui, ma sh-canda s-lji dzātsets aishtui munti: ‘Scoal-ti di aclo sh-arucāti tu amari’, aestā va si s-facā.”

22 Sh-itsido tsi cāftats tu pārācālsiri, pistipsinda, va u-loats.”

Autoritatea al Isus

23 Cāndu intrā tu templa, mārilji a preftsālor sh-aushilji a popului lji s-apruchearā candu ma lji nvitsa, sh-lu ntribarā: “Cu tsi autoritati li fatsti tini aesti lucri? Sh-cai ts-ari datā aestā autoritati?”

24 Sh-Isusul apāndisi: “Sh-mini va vā fac unā ntribari, sh-macā voi va nj-apāndisits, mini tutashā va vā dzāc, cā cu tsi autoritati li fac tuti aesti lucri.

25 Pitedzlu a Ioanului dī iu vini? Di la tser icā di la oaminjilji?” Sh-elji minduea namisa di nāshi, dzācānda: “Ma s-lji dzātsem di la tser, elu va nā dzācā: ‘Cātse atumtsea nu lji pistipsit?’

26 Macā va lj-dzātsem, ‘di la oaminjilji,’ avem fricā di multsāmea, cā tuti lu acljeam Ioanul prufit.”

27 Sh-lji-apāndisirā a Isusului, dzācānda: “Nu shtim.” Atumtsea elu lā dzāsi a lor: “Nitsi mini nu va vā dzāc cā cu tsi autoritati li fac aesti lucri.”

Parabola a Doi Hiljilor

28 “Tsi minduits? Un om avea doi hilji sh-cum s-dusi cātrā protlu, lji dzāsi: ‘Hilje, duti azā s-lucredzi tu ayinji!’

29 Elu apāndisi: ‘Nu voi,’ ma, ma nāpoi s-mitānjesi shi s-dusi.

30 Deapoea tatāl s-turnā cātrā a doilu shi lj-dzāsi sh-a lui unā soi. Sh-elu lj-apāndisi sh-dzāsi: ‘Ie, doamne,’ ma nu s-dusi.

31 Cai di dolji lu featsi vrearea a tatālui?” Elji lj-dzāsirā: “Protlu.” Isusul lā dzāsi a lor: “Dealihea vā dzāc cā taxidarilji sh-putanili va intrā nāinti di voi tu amirāriljea a tserurilor.”

32 Cā Ioanul vini la voi trā spuneari calea a ndriptatiljei, sh-voi nu lu pistipsit, iarā taxidarilji sh-putanili lji pistipsirā. Cu tut atsea, voi nitsi dupā tsi li avets vidzutā aesti lucri, nu vā mitunjāsit sh-nu pistipsit.

Parabola a Ayinjarlor Arālji

33 “Ascultats unā altā parabolā. Eara un nicuchir a casiljei, tsi siminā un ayinji, sh-u anvārligā cu gardu shi sāpā un loc di stultsinari aua, sh-adrā un pirgū di vigljari. Ayinjea lji upistipsi la niscāntsā ayinjeari sh-fudzi diparti.

34 Cāndu vini chirolu di adunari, elu pitricu huzmichearlji a lui la ayinjearlji ti adunari partea a lui di fruti.

35 Ma ayinjearlji lji acātsarā huzmichearlji a lui, unu lu bātūrā, alantu lu vātāmarā, sh-a treilu lu vātāmarā cu chetri.

36 Nāpoi pitricu altsā huzmicheari, ma multsā di protslji, sh-ayinjearlji featsirā cu nāshi un soi.

37 Tu soni, elu pitricu hiljiu a lui, dzācānda: ‘Di hiljiu a meu va aibā respect.’

38 Ma ayinjearlji cāndu lu vidzurā hilj-su, dzāsirā un cu-alantu: ‘Aestu easti mushtinitorlu.

Haidets, s-lu vātāmām shi s-lom mushtinirea a lui.'

³⁹ Sh-lu acātsarā, lu arcara nafoarā di ayinji shlu vātāmarā.

⁴⁰ Tora, cāndu va yinā nicuchirlu a ayinjiljei, tsi va-l fac a ayinjearilor aishtor?"

⁴¹ Elji dzāsirā: "Elu va lji vatāmā di tut arālji, sh-va lā-u da ayinjia la altsā ayinjear, tsi va s-da frutili tu chirolu tsi prindi."

⁴² Isusul lā dzāsi a lor: "Nu avets cāntatā pute la Scriturili:

*'Cheatra tsi masturilji u-scoasirā ca nilipsitā,
s-featsi cheatra a chioshlui.*

Aestu easti ciudia tsi Domnul featsi

sh-easti thāvmātisit tu ocljilji a noshtri'?

⁴³ Trā atsea mini ma vā dzāc a voauā, cā va vā si ljea amirāriljea a Dumnidzālui, sh-va lj-si da a unui popul tsi va da fruti.

⁴⁴ Sh-atsel tsi va s-cadā pri aestā cheatrā, va si s-frāngā, sh-atsel pri cai va s-cadā cheatra va si sārāmā."

⁴⁵ Sh-mārilji a preftsālor sh-Fariseilji candu li avdzāra parabolili a lui, aduchirā cā ma grea trā nāshi.

⁴⁶ Sh-cāfta s-lu acātsa, ma avea fricā di populu, cā elji lu lugursea prufit.

22

Parabola a Numtāljei

¹ Sh-Isusul lā gri nāpoi a lor cu parabolā, dzācāndā:

² “Amirāriljea a tserurilor lj-undzeashti a unui amirā, cai etimāsi numta a hiljilui.

³ Sh-pitricu huzmichearlji a lui s-lā greascā a acljimatsālor tu numtā, ma elji nu vrurā s-yinā.

⁴ Pitricu altsā huzmicheari, dzācānda: ‘Dzātsets-lā a acljimatsālor: Ia, mini am ndreaptā uspetsea, yitsālji sh-nāmaljili grasi suntu tāljati, sh-itsido easti etimu. Haidets pi numtā.’

⁵ Ma elji nu vrurā s-avdā shi s-dusirā, un tu agrul a lui sh-alantu tu lucrili a lui.

⁶ Sh-alantsālji dupā tsi acātsarā huzmichearilji a lui, lji ngiurarā sh-lji vātāmarā.

⁷ Atumtsea amirālu cāndu avdzā aestā, s-nārāi sh-pitricu armata a lui lji afānisi atselji vātāmātori sh-arsi cāsābālu a lor.

⁸ Atumtsea lā dzāsi a huzmichearilor a lui: ‘Numta easti etimā, ma acljimatsālji nu furā axii.

⁹ Dutsets-vā la crutsisirea a cāljiurilor sh-acljimats pi numtā caitsido tsi s-aflats.’

¹⁰ Sh-huzmichearlji ishir pri cāljiuri, adunaraā tuts atselji tsi aflareā, arāi sh-bunji, sh-loclu a numtāljei s-umplu cu acljimats.

¹¹ Atumtsea amirālu intrā s-veadā acljimatsālji, sh-vidzu aclo un om tsi nu avea nviscut stranjili di numtā.

¹² Amirālu lj-dzāsi: ‘Oaspe cum intrash aoa ni avut stranji di nuntā?’ Sh-elu ncljisi gura.

¹³ Atumtsea amirālu lā dzāsi a servitorilor: ‘Ligats-lu di manji sh-di cicioari, sh-arucats-lu tu scutidlu di nafoarā. Aclo va hibā plāngul sh-cārtsinirea a dintsālor.’ ”

¹⁴ Isusul ncljisi zborlu a lui, dzācānda: “Multsā suntu acljimats, ma putsānji suntu aleptsā.”

Haua a Taxililor

¹⁵ Atumtsea Fariseilji s-dipărtară shi s-minduiră, cum s-lu acâtsa tu câbati.

¹⁶ Sh-pitricură ucenjitsili a lor deadun cu Iordanjilji s-lji dzătsea: "Nvitsătore, noi shtim că tini eshti alihios, sh-tsi nvetsi calea a Dumnidzălui după alihea, sh-nu ti meală di vără, că tini nu vedz părearea di nafoară a oamnjilor.

¹⁷ Dză-nă ora, cum mindueshti? Easti ndreptu si s-plătească taxa a Cezarului, ică nu?"

¹⁸ Ma Isusul cunuscănda arăutatea a lor, lă dzăsi: "Cătse mi cărtits, ipucrits?

¹⁹ Spunets-nji denarlu a taxăljei." Atumtsea elji lji spusiră un denar.

²⁰ Sh-elu lă dzăsi a lor: "A cui easti aestă fatsă sh-aestă scritură?"

²¹ Elji lj-dzăsiră: "A Cesarului." Atumtsea elu lă dzăsi a lor: "Dats-lă a Cesarului tsi easti a Cesarului sh-a Dumnidzălui tsi easti a Dumnidzălui."

²² Sh-elji cându avdzăra aestă, s-ciudisiră, lu alăsară sh-fudziră.

Saduceilji sh-Nyearea

²³ Tu atsea dzuă viniră la năsu Saduceilji, tsi nu pistipsescu tu nyeari, sh-lu ntribară,

²⁴ dzăcănda: "Nvitsătore, Moisiul ari dzăsă: Macă vără moari sh-nu alasă cilimenji, fratili a lui si nsoară cu muljearea a lui, tra s-lji alasă mushtinitori a fratiui a lui.

²⁵ Tora tră noi eara shapti frats, protlu si nsură sh-muri. Nu alăsă mushtinitori, sh-u alăsă muljeari-sa a fratilui a lui.

²⁶ Ashă sh-a doilu, sh-a treilu, până la a shaptilu.

²⁷ Tu soni, muri sh-muljearea.

²⁸ Tu nyeari, a cui di aeshti shapti va hibă muljearea? Că tuts u avură muljeari.”

²⁹ Ma Isusul apăndisi: “Hits tu căbată că nu u cunushtets nitsi Scritura, nitsi putearea a Dumnidzălui.

³⁰ Tu nyeari oaminjilji nitsi va si-nsoară sh-nitsi va si s-mărită, ma elji va s-hibă ca anghilji tu tseruri.

³¹ Tora, tră nyearea a mortsălor, nu avets căntată tsi vă easti dzăsă di la Dumnidzălu:

³² ‘Mini escu Dumnidzălu al Avraham, Dumnidzălu al Isac sh-al Iacov?’ Dumnidzălu nu easti Dumnidzălu a mortsălor ma a yiilor.”

³³ Sh-multsămea, cându li avdza aesti s-ciudisea di nvitsătura a lui.

Ordinlu atsel Marili

³⁴ Tora Fariseilji cându avdzără că Isusul avea astupată gura a Saduceililor, s-adunară deadun.

³⁵ Sh-un di atseliji, nvitsător di lege, ntribănda, l-băgă tu provă:

³⁶ “Nvitsătore, cai easti ordinlu ma mari tu Lege?”

³⁷ Sh-Isusul dzăsi: “‘S-vrei Domnul, Dumnidzălu a tău, cu tută inima a ta, cu tută suflitul a tău, sh-cu tută mintea a ta.’

³⁸ Aestă easti protlu sh-ma marli ordin.

³⁹ Sh-a doilu uni soi ca aestu easti: ‘S-vrei aproapilu a tău uni soi ca cum ti vrei tini.’

⁴⁰ Di aesti doi ordinii si aspindzură Legea sh-Prufitsălji.”

Hristolu, Hiljilu al David sh-Domnul a Lui

41 Tora cāndu s-adunarā Fariseilji, Isusul lji ntribā:

42 "Cum minduists voi trā Hristolu? Hiljilu a cui easti?" Elji dzāsirā: "Al David."

43 Elu lā dzāsi a lor: "Ma cum, atumtsea Davidul, tu Duh, lu acljeamā 'Domn'? Davidul dzāsi:

44 'Domnul lj-ari dzāsā a Domnului a meu:

Apun-ti tu nandreapta a mea pānā
cāndu mini s-bagā dushmanjilji a tālji
ca scamnā sum cicioarili a tali.'

45 Macā Davidul lu acljeami 'Domnu', cum poati s-hibā hiljilu a lui?"

46 Sh-vārā nu putu s-lji apāndisea, sh-di atsea dzuā vārā nu cutidzea s-lu ntriba ma.

23

Isusul Vārgheashti Scriblji sh-Fariseilji

1 Atumtsea Isusul lā gri a multsānjilor sh-a ucenitsilor a lui,

2 shi dzāsi: "Scriblji sh-Fariseilji shidzurā pri scamnul al Moisiu.

3 Trā atsea, vigljeats shi fātsets itsi vā dzāc, ma nu fātsets cum fac elji, cātse dzāc, ma nu fac.

4 Elji leagā sartsinji greali tsi s-poarta cu zori sh-li bagā pri plātārili a oamnjilor, ma elji nu vor s-li minā nitsi cu dzeaditlu a lor.

5 Ma tuti faptili a lor li facā tra si s-veadā di oaminjilji, li lārdzescu filacterili a lor sh-li lundzescu hirilji a stranjilor a lor.

6 Arisescu protili locuri la uspetsi sh-protili locuri tu sinagodzi,

7 sh-ncljināciunjili tu pādzi, shi si s-acljeamā 'Rabi' di oaminjilji.

8 Ma voi, nu alāsats s-vā acljeamā 'Rabi', cā mash un easti Nvitsātorlu a vostru, sh-voi tuts hits frats.

9 Sh-pristi loc nu acljimats vārā 'tatāl' a vostru, cā mash un easti Tatālu a vostru. Elu easti tu tseruri.

10 Nu alāsats s-vā acljeamā printsu, cā un easti printsul a vostru: Hristolu.

11 Ma marli di voi prindi s-hibā huzmichiarlu a vostru.

12 Cā cai va si s-analtsā, va si s-apleacā, sh-cai va si s-apleacā, va si s-analtsā.

13 Ma cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Cā ncljidets amirāriljea a tserurilor nāintea a oamnjilor. Cā nitsi voi nu intrats, nitsi nu alāsats atselji tsi vor s-intrā.

14 [Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Cā mācats tu cāsili a veduvilor, shi trā ocljilji a lumiljei fātsets pārācālsiri lundzi, trā atsea voi va s-hits giudicats.]*

15 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucrits! Cā tritsetsi amarea sh-loclu ti fātseari prozelits, sh-cāndu vārā, s-fatsi ahtar lu fātsets hiljilu al Geehena, sh-di doauā ori ma arāu di voi.

16 Cavai di voi, cālāuzi orghi tsi dzātsets: 'Macā vārā si spigiurā pi templu nu easti tsiva, macā si spiugirā pi furiia a templui prindi s-tsānā spigiurarea.'

17 Glari sh-orghi! Cai easti ma mari: furia icā templu tsi sāmtsashti furia?

* **23:14** aestu stih nu s-aflā tu alanti manuscrisi

18 Voi ninga dzātsets: 'Ma atsel tsi va si spigiurā pi altarlu, nu easti tsiva, macā si spigiurā pi doara tsi easti pi nāsu, prindi s-tsāna spigiurarea.'

19 Orghi! Cai easti ma marā: doara icā altarlu tsi sāmtsashti doara?

20 Ma atsel tsi va si spigiurā pi altarlu, si spigiurā pi nāsu sh-pi itsi lucri tsi suntu pisti nāsu.

21 Atsel tsi si spigiurā trā templu, si spigiurā trā nāsu sh-trā Dumnidzālu tsi bāneadzā aclo.

22 Ma atsel tsi va si spigiurā pri tserlu, si spigiurā pri thronlu al Dumnidzāu sh-pri atsel tsi shādi pri nāsu.

23 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucritsi! Cā voi lugursits a dzatsea a mentāljei sh-a mārariļjei, a chimināljei, shi alāsats dupā mānā lucrili atseali ma greali a legiljei: ndriptatea, njila sh-pistea. Aesti lucri prindi s-li fātsets ni alāsat dupā mānā altāli.

24 Cālāuzi orghi, tsi sticurats biutura trā s-mutats cunuplu, ma ascāpitats cāmila!

25 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucritsi! Cā curatsā partea di nafoarā a cupāljei, sh-a piatāljei, iarā di nāuntru suntu mplini cu arāchiri sh-cu zālumi.

26 Fariseu orbu! Curā ma nāinti di nāuntru cupa sh-piata, sh-di nafoarā va s-hibā curatā.

27 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucritsi! Cā undzits ca murmintsā alghiti, tsi di nafoarā s-veadā mushati, ma nāuntru suntu mplini di oasili a mortsālor sh-cu multā livushiturā.

28 Ashā shi voi di nafoarā vā aspunets a oam-injlor ca ndreptsā, ma di nāuntru hitsmplinā di ipucrizii sh-di anapudii.

29 Cavai di voi Scribi sh-Farisei ipucritsi! Cā adrats murmintsālji a pruftsālor shi stulsits grochili a ndreptsālor,

30 sh-dzātsets: ‘Ma s-aveam bānat tu chirolu a pāpānjilor a noshtri, nu va avem prilucrat cu nāshi, la vātāmarea a pruftsālor.’

31 Zburānda ashātsi voi mārtirsits contra di voi, cā hits hiljilji atsilor tsi vātāmārā pruftsālji.

32 Voi u-tritsest misura a pāpānjilor a voshtri.

33 Sherchi, pulji di nāpārtitsi! Cum va s-ascāpats di giudicarea a Geheniljei?

34 Trā atsea, ia mini ma pitrec la voi pruftsī, shtiutsi shi srcibii. Voi niscantsā di nāshi va lji vātāmats, sh-va lji crutsisits. Niscāntsā altsā va lji bātets tu sinagogālī a voastri, sh-va lji avinats dit un cāsābā tu altu,

35 tra s-cadā pri voi tutā sāndzili a ndreptsālor, virsatā pri loc, di la sāndzili a ndreptului Abel panā la sāndzili al Zaharia, hiljilu al Barahia, tsi voi lu vātāmat namisa di templu sh-di altar.

36 Dealihea ma vā dzāc cā tuti aesti lucri va s-cadā pri aestā farā.

37 Ierusalem, Ierusalem, tsi li vatsānji pruftsālji sh-li vatsānji cu chetri atselji pitricutsālji īa tini! Di cāti ori am vrutā s-adun hiljilji a tālji ashātsi cum aduni clocea puljilji a ljei sum areapti, ma voi nu vrutā!

38 Ia, templul a vostru ma armāni shcretā.

39 Cā mini ma vā dzāc, cā di tora sh-nclo nu va mi videts ma pānā cāndu s-dzatsets: ‘Għ-inicuvāntat s-hibā atsel tsi yini tu numa a Domnului!’

24

Nvitsarea Profeticā, Seamnili a Chirolui dit Soni

¹ Tora cāndu Isusul ishi dit templu sh-ma s-dipārta, ucenitsilji a lui lji s-apruchearā tsi s-lji spunea adārāturili a templui.

² Ma Isusul lā dzāsi a lor: “Nu li videts voi tuti aesti? Dealihēa ma vā dzāc, cā aoa nu va s-armānā vārā cheatrā pristi cheatrā, cā tuti va s-hibā surpati.”

³ Deapoea cāndu elu shidzu tu Muntili a Massnjilor, lji s-apruchearā singur ucenitsilji u lui sh-lji dzāsirā: Nā-aspunā cāndu va s-undzeascā aesti lucri? Sh-cai va hibā semnu a vinitiājei a ta sh-a bitisitāljei a etiljei?

⁴ Sh-Isusul apāndisi: “Afirits-vā s-nu vā arādā vārā!

⁵ Cā multsā va yinā tu numa a mea, sh-va dzācā: ‘Mini escu Hristolu,’ sh-va s-arādā multsā oaminji.

⁶ Atumtsea va s-avdzāts di alumti sh-di hābāri trā alumti. Afirits-vā, sh-nu vā aspārats, cā aesti tuti prindi si s-facā, ma bitisita ninga nu va s-aibā vinitā.

⁷ Va si scoalā natsiunea contra a natsiuniljei, amirāriljea contra a amirāriljie, va s-aibā urfanji di pāni, sh-cutremburi tu multi locuri.

⁸ Ma tuti aesti lucri va s-hibā apārnjita a durerilor a amintariljei.

⁹ Atumtsea va s-vā prida tu munduiri sh-va s-vā vatāma, sh-di tuti natsiunili va s-vā aurascā trā itia a numāljei a mea.

10 Atumtsea multsa va s-dipārteadzā di pisti, va vindā un-alantu, sh-va aurasca un-alantu.

11 Va s-easā multsā prufits arādioshi, sh-va arādā multsā oaminji.

12 Sh-macā va s-multseacā anapudzilji, a multsālor va lā s-arātseascā vrearea.

13 Ma atsel tsi va aravdā pānā tu soni, atsel va s-ascapā.

14 Sh-evanghelul aestu a amirāriljei va hibā predicat pri tutā lumea, ca unā mārtiri di tuni natsiunile sh-atumtsea va hibā bitisita.”

Munduirea Atsea Marea

15 “Cāndu s-videts lähtarea a shcretuiriljei, tsi easti paradzās di prufitlu Daniel, sh-ljea loc tu loclu sāmtu (cai cāntā s-lu aduchescā),

16 atumtsea atselji tsi suntu tu Iudea, s-fugā pri muntsā.

17 Cai s-alfā pri tāratsa a casiljei, s-nu dipunā s-ljea tsiva di casā.

18 Cai easti pri agru s-nu si s-toarnā s-ljea mantelul a lui.

19 Ma cavai di muljerili atseali greali sh-atseali tsi va lji da sinā a cilimeanlui tu atseali dzāli.

20 Ma pārācālsits-vā tsi fudzirea a voastrā s-nu hibā iarna, icā Sāmbāta.

21 Cā atumtsea va aibā unā munduiri ahāntu mar, cāt nu ari undzit pute di tu ahurhita a lumiljei, pānā azā, sh-nu va aibā vārāoarā.

22 Sh-ma s-nu si shcurteadzā atseali dzāli, nu va ascapa vārā om, ma trā itia a aleptsālor atseali dzāli va si shcurteadzā.

23 Atumtsea macā vārā va vā dzācā: ‘Ia, Hristolu easti aoa,’ icā: ‘Easti aclo,’ nu lu pistipsits.

24 Că va easă hristoshi arādioshi sh-prufitsi arādioshi, sh-va facă seamni mări, sh-ahănti ciudii căt, ma s-putea s-arădă s-putea sh-aleptsălj.

25 Ia, adutsets-vă aminti că mini vă hăbărsii ma năinti.

26 Sh-macă vă dzăcă: ‘Ia, Hristolu easti tu irnji,’ nu dutsets-vă aclo. ‘Ia, easti tu udădzili atseali ascumti,’ nu pistipsits-lă.

27 Că ca ascăpirarea tsi easi di tu răsărit shi si aspuni păñă tu ascăpitat, ashă va hibă sh-vinita a Hiljilui a omlui.

28 Că aclo iu suntu cufomili, aclo va s-adună sh-vulturilji.”

Vinita a Hiljilui a Dumnidzăui

29 “Tora după nvirinarea atsilor dzăli,
‘soarili va si scutidisească,
sh-luna nu va s-da lunjina a ljei.

Stealili va s-cadă dit tser,
sh-puterili a tseruilor va si trunduescu.’

30 Atumtsea va si s-veadă tu tser semnul a Hiljilui a omlui. Tuti natsiunili a loclui va plăngă, cându s-veadă Hiljilu a omlui yininda pristi norilji a tserlui cu puteari sh-măriri mari.

31 Sh-elu va li pitreacă anghilji a lui cu boatsi vărtiasi di trumpetă, sh-elji va adună aleptsăljii a lui di patru vimturili, di ună mardzină a tserlui păñă la alantă.

32 Tora di la hiclu nvitsats aestă parabolă: cându tora dedzili a lui s-muljeadză, shi scoată frăndzăli, s-u shtits că vearea easti aproapi.

33 Ashătsi sh-voi, cându s-videts tuti aesti lucrî, si shtits că elu easti aproapi, ningă ushă.

34 Dealihea ma vā dzāc cā nu va treacā aestā gheneratā ni faptā tuti aesti.

35 Tserlu shi loclu va treacā, ma zboarili a meali nu va treacā.”

Bāgats Oarā di Vinita a Hiljilui a Omlui!

36 “Iarā di dzua atsea sh-di oara atsea vārā nu shtii, nitsi anghilji dit tser, nitsi Hilljilu, ma singur Tatāl.

37 Shi ashā cum tu dzālili al Noe, ashā va hibā sh-la vinita a Hiljiu a omlui.

38 Cā ashā cum tu dzālili atseali di cama nāinti a nicariljei, oaminjili māca sh-bea, si-nsura shi smārta, pānā cāndu Noeul intrā tu varcā.

39 Elji nu aduchirā tsiva, pānā cāndu vini nicarea sh-lji lo tut. Ashā va hibā sh-tu vinita a Hiljilui a omlui.

40 Atumtsea doi va hibā la agru, un va si s-ljea, sh-alantu va si s-alasā.

41 Doauā muljeri va s-matsinā la moarā, unā va si s-ljea, sh-alanta va si s-alasā.

42 Stats dishtiptat, cā nu shtits tu tsi oarā va s-yinā Domnul a vostru.

43 Ma si shtits aestā, cā ma s-shtiea nicuchirlu a casiljei tu tsi oarā a noaptiljei va yinea furlu, va s-armānea dishtiptat sh-nu va lu alāsa s-lji intra tu casā.

44 Trā aestā voi s-hits etimāsits, cā Hiljiu a omlui va s-yinā tu atsea oarā cāndu voi nu lu ashtiptats.”

Parabola a Doi Huzmichearilor

45 “Cai easti atsel huzmichear pistimen sh-mintimen? Easti atsel tsi nicuchirlu l-bāgā pristi huzmichearjlji a lui, tra s-lā da hranā tu oara tsi prindi.

46 Ca hara di atsel huzmichear tsi, cāndu si stoarnā nicuchirlu a lui, s-lu aflā fācānda ashā.

47 Dealheea ma vā dzāc cā elu va s-lji pis-tipseascā atsilui huzmichear tutā ayishterea a lui.

48 Ma, macā aestu huzmichear arāu dzātsi tu inima a lui: ‘Domnul a meu amāni s-yinā,’

49 sh-ahurheashti s-batā sotsilji a lui, sh-mācā sh-bea cu biutorlji,

50 domnulu aishtui huzmichear va yinā tu dzua atsea, cāndu elu nu lu ashteapti, sh-tu oara atsea cāndu elu nu u-shtii.

51 Elu va lu condamnā greu sh-va lji da tihea a ipucritsilor. Aclo va s-hibā plāngul sh-cārtsānirea a dintsālor.”

25

Parabola a Dzatsi Virginilor

1 “Atumtsea amirāriljea a tserurilor va s-undzeascā cu dzatsi virgini, tsi li loarā cāndilili a lor, sh-ishirā nāintea a dzinirlui.

2 Tora tsintsi di eali eara glari sh-tsintsi mintimeni.

3 Glarili, cāndu loarā cāndilili a lor, nu loarā cu nāsi sh-untulemlu.

4 Iarā mintimenili, deadun cu cāndilili, loarā sh-untulemlu tu vasili a lor.

5 Sh-metsi dziniri ma s-amāna, lā vini somnul a tutulor sh-durnjirā.

6 Ma cātrā njedzā-noapti s-avdzā un griri: ‘Ia, ma yini dzinirli, ishits s-lu adunats!’

7 Atumtsea tuti virginili s-dishtiptarā shi ndreapsirā cāndilili a lor.

⁸ Shglarili lā dzāsirā a mintimenilor: ‘Dats-nā di unulemlu a vostru, cā cāndilili a noastri ma s-astingā.’

⁹ Ma mintimenili apāndisirā: ‘Nu, cā nu va nā-agiungā, nitsi a noauā nitsi a voauā. Ma ghini nidzets la vinditorlji sh-acumpārats.’

¹⁰ Sh-cāndu eali s-dusirā s-acumpārā, yini dzinirli. Virginili tsi eara etimi, intrarā deadun cu nāsu la numtā, sh-usha si ncljisi.

¹¹ Ma napoi vinirā sh-alanti virgini, dzācānda: ‘Doamne, doamne, discljidi usha.’

¹² Ma elu apāndisi: ‘Dealihea ma vā dzāc, cā nu vā cunoscu.’

¹³ Trā atsea stats dishtiptat, cā nu shtits nitsi dzua nitsi oara cāndu va yinā.”

Parabola di Talentsāli

¹⁴ “Amirāriljea a tserurilor undzeashti tutashā ca un om, tsi cāndu ma s-nchisea ti un cālātorii lā acljimā huzmichearlji sh-lā pistipsi a lor avearea a lui.

¹⁵ A unui lji deadi tsintsi talentsā, a altui doi sh-a altui un, a cuitsido dupā putearea a lui sh-fudzi pi cali.

¹⁶ Trāoara atsel tsi avea loatā tsintsi talentsā s-dusi, sh-featsi pāzari sh-amintā tsintsi altsā.

¹⁷ Tutashā sh-atsel tsi avea loatā doi talentsā amintā doi altsā.

¹⁸ Iarā atsel tsi avea loatā un, s-dusi, disfeatsi unā groapā tu loc sh-ascumsi talentul a nicuchirlui a lui.

¹⁹ Dupā multu chiro, s-turnā nicuchirlu a huzmichearilor sh-featsi luguriili cu elji.

²⁰ Sh-atsel tsi avea loatā tsintsi talentsā lj-ishi nāinti sh-lji adusi tsintsi altsā, dzācānda: ‘Doamne, tini nji ai pistipsitā tsintsi talentsā, ia cu atseali mini amintai tsintsi altsā.’

²¹ Sh-nicuchirlu lj-dzāsi: ‘Bravo, huzmichear bun sh-pistimen. Tini fushi pistimen ti lucri njitsi, mini va ti bag pi māri lucri. Haidi s-hārseshti cu nicuchirlu a tāu!’

²² Deapoea vini sh-atsel tsi avea loatā doi talentsā sh-dzāsi: ‘Doamne, tini nji ai pistipsitā doi talentsā. Ia, cu atseali mini amintai doi altsā.’

²³ Sh-nicuchirlu a lui lj-dzāsi: ‘Bravo, huzmichear bun sh-pistimen. Tini fushi pistimen tu lucri njitsi, mini va ti bag pi māri lucri. Haidi s-hārseshti cu nicuchirlu a tāu!’

²⁴ Tu bitisitā vini sh-atsel tsi avea loatā mash un talentu sh-dzāsi: ‘Doamne, mini lu shtiam cā eshti om aspru, tsi seatsiri aclo iu nu ai siminatā sh-adunji iu nu ai mpārtsātā,

²⁵ trā atsea avui fricā sh-mi dush sh-lu acumshu talentul a tāu tu loc. Ia, mini ma ts-u tornu atsel tsi easti a tāu.’

²⁶ Sh-nicuchirlu apāndisi: ‘Huzmichear anapud sh-timbel! Tini lu shtiai cā mini seatsir aclo iu nu am siminatā sh-adun aclo iu nu am mpārtsātā.

²⁷ Tini prindea s-lji-aveai datā pāradzli a meali la bancā sh-ashā, tu turnarea a mea mini va lji aveam loatā cu amintatic.

²⁸ Trā atsea loats aishtui talentul shi dats-lu atsilui tsi ari dzatsi talentsā.

²⁹ Cā atsilui tsi ari va lji si artirseascā ma multā sh-va s-aibā multu. Ma atsilui tsi nu ari, va-lj si ljea sh-atsea tsi ari.

³⁰ Arcats-lu tu scutidlu di nafoarā aestu servitor arāu. Aclo va hibā plāngul sh-cārtsānirea a

dintsałor.' ”

Bitisita ti Nvitsarea Profeticā, Oili sh-Cāprili

31 “Căndu s-yinā Hiljiu a omlui tu mārire a lui, deadun cu tut s-anghilji, atumtsea va s-apunā pri thronlu a māririljei a lui.

32 Sh-tuti natsiunili va s-adunā nāintea a lui, sh-elu va li dispartā unlu di alantu ashā cum disparti picurarlu oilili di cāprili.

33 Sh-oili va li bagā nandreapta a lui sh-cāprili nastānga.

34 Atumtsea Amirālu va l-dzācā atsilor tsi va hibā nandreapta a lui: ‘Haidets ghinicuvāntats a Tatālui a meu. Mushtinitz-u amirāriljea tsi s-featsi etimu trā voi di la adrarea a lumiljei.

35 Că avui foami sh-nji deditā ti mācari, avui seati sh-nji deditā ti bearī, earam xen sh-mi preadunat,

36 earam dizviscut sh-mi nvisctut, earam lāndzit sh-voi mi vindicat, earam tu hapsi sh-vinitā la mini.’

37 Atumtsea ndreptsālji va s-lji apāndiseascā: ‘Doamne, căndu ti vidzum agiun sh-ti hrānim, icā nsitat shi s-deadimā ti bearī?

38 Sh-căndu ti vidzum xen sh-ti preadunām, icā dizviscut sh-ti nviscum?’

39 Sh-căndu ti vidzum lāndzit icā tu hapsi sh-vinimu la tini?’

40 Sh-Amirālu apāndisi: ‘Dealihea ma vā dzāc: Di cāti ori lji-u-avets faptā aestā a vārui di aeshti fratsi a melji ma njitsi, aestā nji-u fetsitu a njia.’

41 Deapoea elu va lā dzācā sh-atsilor tsi va hibā nastānga: ‘Dipārtats-vā di mini, blāstimats, tu foc di totāna, etimāsit ti draclu sh-anghilji a lui.

⁴² Cā aveam foami sh-nu nji deditā ti mācari, avui seati sh-nu nji deditā ti beari,

⁴³ earam xen shi nu mi preadunat, dizviscut shi nu mi nviscut, lāndzit sh-tu hapsi shi nu vinitā s-mi mutreat.'

⁴⁴ Atumtsea elji va lji apāndiseascā: ‘Doamne, cāndu ti vidzum cu foami icā cu seati, icā xen, icā dizviscut, icā lāndzit, icā tu hapsi sh-nu ti agiutām?’

⁴⁵ Atumtsea elu va lā apāndiseascā: ‘Dealihea vā dzāc: Di cāti ori tsi nu lji-u avets faptā aestā a vārui di aeshti ma njitsi, aestā nu nji-u avets faptā a njia.’

⁴⁶ Sh-elji va s-ducā tu munduiri di totāna, ma ndreptsālji va s-aibā bana eternā.”

26

Complotlu a Preftsālor

¹ Cāndu Isusul bitisi tuti aesti zboari, lā dzāsi a ucenitsilor a lui:

² “Voi shtits cā dupā doauā dzāli easti Pashtili, sh-deapoea Hiljiu a omlui va s-prida ti crutsisiri.”

³ Atumtsea mārilji a prefstsālor, sh-aushilji a popului s-adunarā tu uborlu a arhipreftului tsi s-acljima Caiafa.

⁴ Sh-apofāsirā s-lu acātsa Isusul cu tirtipi shi s-lu vatāmā,

⁵ ma dzātsea: “Nu tu sārbātoari, tsi s-nu s-facā vārā mintiturā tu popul.”

Uspetsi tu Betania

⁶ Cāndu Isusul eara tu Betania, tu casa al lebroslu Simon,

⁷ s-apriuche unā muljeari cu un vas di alabastru cu untulem di njir multu scumpā, shi lji lu virsā pri caplu a lui, cāndu elu ma shidea andupirat la measā.

⁸ Cāndu ucenitsilji a lui vidzurā aestā, s-nārāirā shi ntribarā: “Cātse tut aestu hārgiuiri geaba?

⁹ Aestu untulem, putea si s-vindea multā scumpu sh-pāradzili si s-dea a niavutsālor.”

¹⁰ Ma Isusul lu achicāsi aestā sh-lā dzāsi a lor: “Cātse u tulburatsā aestā muljeari? Ea featsi un lucru bun trā mini.

¹¹ Cā oarfānjilji va li avetsi totāna cu voi, ma mini nu va mi avetsi totāna.

¹² Cā, virsānda aestu untulem njirusit pri truplu a meu, ea lu ndreapsi truplu a meu trā ngrupari.

¹³ Dealihea mini ma vā dzāc cā iutsido tsi va s-hibā predicat aestu evanghelu tu tutā lumea, va si aspunā cā tsi featsi aestā muljeari, trā amintirea a ljei.”

Pridarea al Isus

¹⁴ Atumtsea un di atselji doisprādzatsi, cu numa Iuda Iscariotul, s-dusi la mārilji a preftsālor,

¹⁵ sh-lā dzāsi a lor: “Cāti va nji dats tsi mini s-vā lu prida?” Sh-elji lj-misurarā treidzātsi pāradzā, sicli di asimi.

¹⁶ Sh-di atumtsea elu cāfta oara s-lu prida.

Tsina a Pashtiljei

¹⁷ Tu protauzuā a Adzāmilor, ucenitsilji s-apruchearā a Isusului sh-lu ntribarā: “Iu vrei s-ndridzem trā mācari Pashtili?”

¹⁸ Sh-elu apāndisi: “Dutsets-vā tu cāsābā la fileanlu sh-dzātsets-lji: ‘Nvitsātorlu dzātsi: Chirolu

a meu easti aproapi. Va s-facă Pashtili la casa a ta deadun cu ucenitsilji a melji.' "

¹⁹ Atumtsea ucenitsilji featsiră ashă cum lă avea dimăndată Isusul shi itimăsiră Pashtili.

²⁰ Sh-cându ntunică, elu shidzu la measă deadun cu doisprădzatslji.

²¹ Cându ma măca, dzăsi: "Dealihea mini ma vă dzăc, că un di voi va mi prida."

²² Elji si nvirinară multu sh-cathiun di năshi ahurhi s-dzăcă: "Nacă escu mini, Doamne?"

²³ Sh-elu apândisi: "Atsel tsi ari muljeată deadun cu mini măshcătura tu cătsăn, elu va mi prida.

²⁴ Ashă cum easti scriată tră năsu, Hiljiu a omlui s-dutsi. Ma cavai di atsel om tsi prida Hiljiu a omlui! Tră năsu va eara ma ghini s-nu eara amintat pute."

²⁵ Sh-Iuda, atsel tsi va lu pridea, lu ntribă sh-lji dzăsi: "Rabbi, nacă escu mini atsel?" Elu lji dzăsi: "Tini ma dzătsi!"

²⁶ Sh-iară elji ma măca, Isusul lo pănea, u-ghinicuvăntă, u frâmsi, sh-u deadi a ucenitsilor a lui sh-dzăsi: "Loats shi măcats, aestă easti truplu a meu."

²⁷ Deapoea lo cupa, sh-hărăstăsi, sh-u-deadi a lor dzăcănda: "Bets di aestă tuts.

²⁸ Aestu easti săndzili a meu a pistiligăturăljei, tsi easti virsată tră multsă tră ljirtarea a amărtiilor.

²⁹ Sh-mini ma vă dzăc, că di tora sh-nclo mini nu va s-beau ma di aestu carpo a ayităljei, pănă tu atseauzuă cându deadun cu voi, va s-beau di nou tu Amirăriljea a Tatălui a meu."

³⁰ Sh-după tsi căntără himnul, ishiră nafoară la muntili a Masnjililor.

Prihābārsirea a Petrului trā Alipidarea

³¹ Atumtsea Isusul lā dzāsi a lor: “Aestā noapti tuts voi va s-mi apārāsits, cā easti scriatā:

‘Va s-agudescu picurarlu sh-oili a cupiiljei va s-arāspāndeascā.’

³² Ma dupā tsī s-hiu nyiatā, va mi duc nāinti di voi tu Galilea.”

³³ Atumtsea Petrul apāndisi: “Sh-canda tuts s-vā apārātseascā, mini nu va s-vā apārātsescu pute!”

³⁴ Isusul lj-dzāsi a lui: “Dealihea ma tsā dzācā cā tu noaptea aestā, ma nāinti tsī s-cāntā cucotlu, tini va mi aleapidz di trei ori.”

³⁵ Petrul lji dzāsi: “Sh-ca s-prindi s-mor cutini, nu va ti aleapid pute.” Ashā dzāsirā sh-tuts ucenitsilji.

Isusul tu Ghetsemani

³⁶ Atumtsea Isusul s-dusi deadun cu nāshi tu un loc, tsī s-acljima Ghetsemani, sh-lā dzāsi a ucenitsilor: “Shidets aoa, iarā mini ma mi duc aclo s-mi pārācālsescu.”

³⁷ Sh-lo cu nāsu Petrul sh-doi hiljilji al Zevedeu, sh-apārnji si nvirineadzā shi s-aibā mari sicleti.

³⁸ Atumtsea elu lā dzāsi a lor: “Suflitlu a meu easti multu nvirinat, pānā tu moarti. Armānets aoa shi stats dishtiptat deadun cu mini.”

³⁹ Sh-cum s-dusi niheam ma nāinti, cādzu cu fatsa pri loc shi s-pārācālsi dzācānda: “Tatāl a meu, macā easti putut, dipārteadz-u di la mini aestā cupā, cu tutā atsea, nu cum voi mini, ma cum vrei tini.”

40 Deapoea s-turnā la ucenitsilji shi lji aflā durnjinda, sh-lji dzāsi al Petru: "Ma cum, nu putut s-vigljeats cu mini macari unā oarā?"

41 Stats dishtiptat sh-pārācālsits-vā, s-nu cādets tu cārtiri, cā duhlu easti etimu, ma truplu easti ninputut."

42 S-dusi a doaua oarā shi s-pārācālsi dzācānda: "Tatāl a meu, macā nu easti putut tsi aestā cupā s-fugā di la mini fārā si s-bea di mini, si s-facā vrearea a ta!"

43 Deapoea s-turnā sh-lji aflā nāpoi tsi durnjea, cā ocljilji a lor eara somnusiti.

44 Sh-dupā tsi lā alāsā, s-dusi nāpoi shi s-pārācālsi di-a treia oarā, dzācānda idyili zboari.

45 Deapoea s-turnā la ucenitsilji a lui sh-lā dzāsi a lor: "Tora ninga durnjits sh-vā discurmats? Ia vini oara, sh-Hiljilu a omlui va s-prida tu mānjilji a amārtioshilor.

46 Sculats-vā, s-nidzem. Ia, atsel tsi ma mi prida easti aproapi."

Acātsarea al Isus

47 Sh-iarā Isusul ma grea, ia Iuda, un di dois-prādzatslji, vini sh-deadun cu nāsu unā multisāmi mar cu spātsi sh-cu ciumādzi, pitricuts di mārilji a preftsālor sh-di aushilji a popului.

48 Tora atsel tsi lu pridea lā avea datā a lor un semnu, dzācānda: "Atsel tsi mini va l-bashu, elu easti, acātsats-lu."

49 Shi trāoarā s-apruche la Isusul sh-lji dzāsi: "Salut, Nvitsātore!", sh-lu bāshe.

50 Isusul lji dzāsi: "Oaspe, tsi ai tu minti s-fats?" Atumtsea elji s-apruchearā, bāgarā mānjili pri Isusul sh-lu acātsarā.

51 Shi ia, un di atselji tsi eara cu Isusul, timsi māna, scoasi spata a lui, agudi huzmichearlu a arhipreftului sh-lji tālje ureacljea.

52 Atumtsea Isusul lji dzāsi: “Toarnā spata tu loclu a ljei, cā tuts atselji tsi ljea spata, di spata va moarā.

53 Minduits voi, cā mini nu pot s-mi pārācālsescu a Tatālui a meu, dināoarā s-nji pitreacā ma multā di doisprādzats di legiunji di anghilji?

54 Ma atumtsea cum va s-mplineascā Scriturili, cā dupā eali ashā prindi s-facā?”

55 Tu atsea oarā Isusul lā dzāsi a multisānjilor: “Voi ishit s-mi acātsats mini cu spātsi sh-cu ciumādzi, ca un fur. Ia, cathi dzuā shideam cu voi nvitsānda tu templu, sh-voi nu mi acātsat.

56 Ma tuti aesti s-featsirā tsi si mpliceascā Scriturili a prufitsilor.” Atumtsea tuts ucenitsilji lu alāsarā sh-fudzirā.

Isusul Nāintea a Sinedriului

57 Sh-atselji tsi lu avea acātsatā Isusul, lu dusirā la Caiafa, arhipreftulu iu eara adunatā scriblji sh-aushlji.

58 Sh-Petrul lu urmā di diparti pānā tu uborlu a arhipreftului, shi-dupā tsi intrā atsia, s-apunā deadun cu vigljitorlji s-veadā tsi va s-undzeascā.

59 Tora mārilji a prefetsālor, sh-tut sinedriul cāfta vārā mārtirii arādioasā contra al Isus, ti vātāmari,

60 ma nu aflarā tsiva, cu tutā cā vinirā multisā martiri arādioshi. Ma napoi vinirā doi altsā martiri arādioshi,

61 tsi dzāsirā: “Aestu ari dzāsā: ‘Mini pot s-aspargu templul a Dumnidzālui shi s-lu adar ti trei dzāli.’”

62 Atumtsea arhipreftul si s-culā sh-lji dzāsi: “Nu ma apāndiseshti dip ti atseali tsi ma mārtirsescu aeshti contra tini?”

63 Iarā Isusul tātsea. Sh-arhipreftul grāi: “Mini ma ti spigiuru pri Dumnidzālu atsel yiulu s-nā dzātsi macā tini eshti Hristolu, Hiljiu a Dumnidzālui.”

64 Isusul lji dzāsi: “Tini ma dzātsi! Sh-mini ma vā dzāc cā di tora sh-ma nclo voi va lu videts Hiljiu a omlui tsi sheadi di nandreapta a Puteariljei, sh-yininda pri niorilji a tserlui.”

65 Atumtsea arhipreftul arupsi stranjili a lui, dzācānda: “Elu blāstimā! Trā tsi nā lipsescu tora martirilji? Ia, tora lu avdzātā blāstemlu a lui.

66 Cum vā si pari a voaua?” Sh-elji apāndisirā: “Elu easti cābatar trā moarti!”

67 Atumtsea lu scuchearā pri fatsā, lu agudirā cu shupleacā, shi niscāntsā altsā lji-l-deadirā cu bushlu,

68 dzācānda: “Hristose, prufitipsea! Cai ti agudi?”

Alipidearea a Petrului

69 Iarā Petrul shidea nafoarā, tu ubor unā huzmichearā s-apruche dzācānda: “Sh-tini earai cu Isus Galileanlu.”

70 Ma elu lu alipidā nāinte a tutulor dzācānda: “Nu shtiu tsi dzātsi!”

71 Sh-cāndu elu ma ishea la poartā, vidzu unā altā huzmichearā sh-lā dzāsi atsilor tsi eara aclo: “Sh-aestu eara cu Isus Nazareanlu!”

⁷² Ma Petrul lu alipidā nāpoi spigiurānda: “Mini nu lu cunoscu atsel om.”

⁷³ Dupā putsān s-apruchearā sh-atselji tsī shidea aclo, sh-lji dzāsirā a Petrului: “Dealihea, sh-tini eshti un di atselji, cā grailu a tāu ti spuni!”

⁷⁴ Atumtsea elu ahurhi s-blastimā shi si spigiurā, dzācānda: “Mini nu lu cunoscu atsel om!” Sh-tu oara atsea cāntā cucotlu.

⁷⁵ Atumtsea Petrul adusi aminti atsea tsī lji avea dzāsā Isusul: “Ma nāinti tsī s-cāntā cucotlu, va s-mi aleapidz di trei ori.” Shi elu ishi afoarā sh-plāmsi cu amāreatsā.

27

Spindzurarea al Iuda

¹ Cāndu vini dimineatsa, tuts mārilji a preftsālor sh-aushlji a popului featsirā plan contra al Isus tsī s-lu vātāma.

² Sh-ashā cum lu ligarā, lu dusirā sh-lu pridarā la Pilat, guvernatorlu romac.

³ Atumtsea, Iuda tsī lu avea pridatā, cāndu lu vidzu cā lu giudicarā Isusul, s-pishmānipsi, sh-lji turnā nāpoi tredzātsi di asimi la mārilji a preftsālor sh-la aushlji,

⁴ dzācānda: “Feciu amārtii cā vindui un sāndzi fārā cābatā.” Ma elji dzāsirā: “Tsi nā mealā a noauā? Lucru ti tini!”

⁵ Sh-ashā Iuda, l-arcā pāradzli di asimi la templu, shi s-dusi si aspindzura.

⁶ Ma mārilji a preftsālor adunarā aesti pāradzi di asimi sh-dzāsirā: “Nu prindi s-lji bāgām tu ay-ishtearea a tempului, cā easti pāhālu a sāndzilui.”

7 După tsi featsiră plan, cu aesti păradzi acumpără agrulu a pociarlui di murmînsăli a xenjilor.

8 Tră atsea agrulu aestu s-acljeami până tu dzua di ază: "Agrulu a săndzilu."

9 Atumtsea simplini atsea tsi fu dzăsă pri prufitlu Ieremia: "Sh-loară di treidzătsi păradzili di asimi, păhălu tsi lu avea tinjisită hiljilji al Israel,

10 sh-li deadiră tră agrul a pociarului ashă cum mi dimândă Domnul."

Isusul Năintea a Pilatului

11 Sh-Isusul stătu năintea a guvernatorului sh-elu lu ntribă: "Tini eshti amirălu a Iudeilor?" Sh-Isusul lji dzăsi: "Tini ma dzăts."

12 Deapoea mărilji a prefetsălor sh-aushlji lu acuzără, ma elu nu apăndisi dip.

13 Atumtsea Pilatul lu-ntribă: "Nu avdză căti mărtirii s-dzăc contra tini?"

14 Ma elu nu apăndisi la nitsi un zbor, ashătsi guvernatorlu s-ciudisi multu.

15 Tora cu sibepea a sârbătoariljei guvernatorlu lu avea ca adeti tsi s-lji sâlăghea a popului un hăpsănit, atsel tsi vrea populu.

16 Avea atumtsea tu hapsi, un hăpsănit cu anami, cu numa Baraba.

17 Cându s-adunără oaminjili, Pilatul lă ntribă atselji: "Cai vrets s-vă sâlăghescu, Baraba, ică Isusul, tsi s-numeashti Hristos?"

18 Că elu lu shtia ghini că elji lu avea pridată di inati.

19 Sh-iară elu shidea pri scamnu la giudicată, muljearea a lui lj-pitricu zbor: "Nu ti mintea

dip cu lucrul atsilui ndreptulu, cā azā am traptā multā tu yis trā itia a lui.”

²⁰ Ma mārilji a prefetsālor sh-aushlji lji umplurā mintea a multisāmiljei tsi s-căfta Baraba, sh-Isusul si s-vătāma.

²¹ Sh-guvernatorlu lā ntribā: “Cai di doilji vrets s-vă sălăghescu?” Elji dzāsira: “Baraba!”

²² Pilatlu lā dzāsi a lor: “Tsi s-fac, cu Isusul, tsi s-acljeami Hristos?” Tuts lji apāndisirā: “S-crutsiseascā!”

²³ Ma guvernatorlu ntribā: “Cătse, tsi arău ari faptā?” Ma elji aurla ma multu: “S-crutsiseascā!”

²⁴ Atumtsea Pilatul, vidzānda cā nu ma agiundzea iuva, sh-aurlarea ma s-fătsea ma vărtoasă, lo apă sh-asgilă mānjili nāintea a lor, dzācānda: “Mini escu ni-vinovat di sāndzili a aishuii ndreptu, easti lucrul a vostru.”

²⁵ Sh-tut populu apāndisinda dzāsi: “S-hibă sāndzili a lui pristi noi sh-pristi cilimenjilji a noshtri!”

²⁶ Atumtsea elu lā sălăghi a-lor Baraba. După tsi Isusul lu bătură, lu prideadi tsi s-lu crutsisea.

²⁷ Atumtsea suldatlji a guvernatorlui, după tsi dusiră Isusul tu pretorium, adunară ningă năsu tută cohorta.

²⁸ Sh-cum lu disviscură, lji arcără pri plătari ună mantilă roshi amirărescu.

²⁹ Sh-lji mplătiră ună curună di schinji, lji-u băgară pri cap, sh-lji deadiră un bastun tu māna atsea ndreapta sh-dzinucljinda năintea a lui, arădea dzācānda: “Salut, amirălu a Iudeilor!”

³⁰ Deapoea lu ascuchiară, lji loară bastunlu sh-cu atsel lu agudea n-capă.

³¹ După tsi lu pizuiră, lji-lu mutară mantelul

shlu nviscurā cu stranjili a lui, sh-lu dusirā ti crutsisiri.

Crutsisirea

³² Sh-cara ishirā afoarā, aflare un om dit Cirenea, tsi s-acljima Simon, sh-lu strimsirā s-purta crutsea al Isus.

³³ Căndu agiumsirā tu loclu tsi s-acljima Golgota, tsi va s-dzācā “Loclu a Cafcăljei”,

³⁴ lji deadirā s-bea yinā puscā misticat cu heari. Ma elu, dupā tsi u băgă tu gură, nu vrea s-u bea.

³⁵ Dupā tsi lu crutsisirā, mpărtsărā cu soarti stranjili a lui, [tra si mplinească tsi eara dzăsă di la prufitlu: “Mpărtsără namisa di năshi stranjili a meali sh-arcară soarti di tunica a mea.”]*

³⁶ Deapoea shidzură sh-lu vigleja.

³⁷ Pristi caplu a lui, băgară tutashă scriată acuza ti giudicarea a lui: “Aestu easti Isusul, Amirălu a Iudeilor.”

³⁸ Atumtsea s-crutsisirā deadun cu năsu shdoi ribelji, unlu tu nandreaptea sh-alantu tu nastăngă.

³⁹ Sh-atselji tsi tritsea cătră aclo, lu ngiura giucănda caplu,

⁴⁰ sh-dzăcănda: “Tini tsi lu aspardză templul shlu adară tră trei dzăli, ascapă-ti! Macă eshti Hiljiu a Dumnidzălui, dipună-ti di crutsi!”

⁴¹ Tutashă, sh-mărilji a preftei, deadun cu scriblji sh-cu aushlji, s-pizuea sh-dzătsea:

⁴² “Elu ascăpă altsă, ma tora nu poati si s-ascapă. Macă easti amirălu a Israelui, s-dipună tora di crutsi sh-noi va pistipsim la năsu.

---

* ^{27:35} aesti zboari di tu bitisită nu s-află tu manuscrisili atseli vecljilji. Aesti zboari s-află tu Ps 22:18

43 Elu ari pistipsitā tu Dumnidzā, sh-macā elu lu va s-lu ascapā tora, cā ari dzāsā: ‘Mini escu Hiljiu a Dumnidzālui.’ ”

44 Tutashā, lu ngiura sh-ribeljilji tsi eara crut-sitā cu nāsu.

45 Di tu njeadzādzuā[†] pānā la oara trei ti mirindi[‡] scutidu amvāli tut loclu.

46 Anvārliga di oara trei dupā prāndzu§, Isusul aurlā cu boatsi analta, dzācānda: “Eli, Eli, lema sabachthani?”, tsi va s-dzācā: “Dumnidzālu a meu, Dumnidzālu a meu, cātse mi ai alāsatā?”

47 Sh-niscāntsā di atselji tsi shidea aclo, cāndu lu avdzrā, dzāsirā: “Aestu ma lji greashti al Ilia.”

48 Sh-tu atsea oarā, un di atseji s-dusi dalaga, lo un sfungu, lu mulje tu yin acrā shi, dupā tsi lu bāgā tu māeaua di un cālami, lji deadi s-bea.

49 Ma alantsā dzātsea: “Alāsats-lu s-videm va s-yinā Ilia s-lu ascapā.”

50 Sh-Isusul aurlā ninga unā oarā cu boatsi analta, sh-deadi suflitlu.

51 Sh-ia, velul a tempului s-arupsi pi doauā pārtsā di nsus pānā nghios, loclu cutremburā shi shcānghilli s-disicarā,

52 murmintsālji s-disfeatsirā, sh-multi trupuri a sāmtsālor tsi avea murit, s-nyearā.

53 Elji ishirā dit murmintsā dupā nyearea a Isusului, intrarā tu sāmtul cāsābā shi s-aspusirā la multsā.

54 Tora centurionlu sh-atselji tsi deadun cu nāsu vigljea Isusul, cāndu vidzurā cutremburarea sh-

---

[†] **27:45** tu gārtseashti atsea oarā easti a shasea.   [‡] **27:45** tu gārtseashti atsea oarā easti a noaua.   § **27:46** tu gārtseashti atsea oarā easti a noaua.   **27:46** Ps 22:1.

atseali tsi s-featsirā, s-aspārarā multu, sh-dzāsirā:
“Dealihea aestu eara Hiljiu a Dumnidzālui!”

⁵⁵ Aclo era sh-multi muljeri tsi mutrea di díparti. Eali avea urmatā Isusul di Galilea tsi s-lji huzmitipsea.

⁵⁶ Namisa di nāsi eara Maria Magdalena, Maria, muma al Iacov sh-al Iosif, sh-muma a hiljilor al Zevedeu.

Ngruparea al Isus

⁵⁷ Sh-cum ntunicā, vini un om avut di Arimatea, cu numa Iosif, cai eara sh-nāsu uceniclu al Isus.

⁵⁸ Elu s-dusi la Pilatul sh-lji căftā truplu al Isus. Atumtsea Pilatul deadi ordin tsi s-lj dādea truplu.

⁵⁹ Sh-Iosiful, dupā tsi lu lo truplu lu anvārti cu unā pāndzā curată

⁶⁰ sh-lu bāgā tu murmintul atsel noulu, tsi elu avea disfaptā tu un cheatrā. Deapoea arucuti unā cheatrā mari tu intrata a murmintului, sh-fudzi.

⁶¹ Sh-Maria Magdalena sh-alantā Marii shidea aclo, nāintea a murmintului.

⁶² Sh-tu alantā dzuā, tsi eara dupā dzua a adārarāljei, mārilji a preftsālor sh-Fariseilji s-adunarā la Pilatul,

⁶³ dzācānda: “Doamne, nā adusim a minti cā atsel arāditor, cāndu eara yiu, dzāsi: ‘Dupā trei dzāli mini va mi nyedz.’

⁶⁴ Trā atsea dā ordin tsi murmintul si s-veaglji ghini pānā tu dzua a treia, s-nu yinā ucenitsilji a lui noaptea shi s-lu furā truplu sh-deapoea s-lji dzācā a popului: ‘Si-sculā dit mortsā,’ sh-ashā arādearea di ma napoea, va s-eara ma arāu di atsea di ma nāinti.”

65 Pilatul lji dzāsi a lor: “Viglitorlu lu avets, dutsets-vā shi siguripsits-lu, cum s-vā si veadi ma ghini.”

66 Sh-elji s-dusirā sh-lu siguripsirā murmintul, bāgarā viglitorlu sh-vulusirā cheatra.

28

Nyearea

1 Tora tu bitisita a Sāmbātāljei, cāndu ma apirea prota dzuā a sāptāmāniljei, Maria Magdalena sh-alantā Marii s-dusirā s-videoa murmintul.

2 Sh-ia s-featsi un mari cutrembur, sh-un anghil a Domnului dipusi dit tser, vini sh-arucuti cheatra di la intrata a murmintului shi shidzu pri nāsā.

3 Videarea a lui eara ca ascāpirarea sh-nvishteara a lui albā ca neaua.

4 Sh-di frica a lui, viglitorlji trimurarā sh-armasirā ca mortsā,

5 ma anghilu lā dzāsi a muljerilor: “S-nu avets fricā, cā mini shtiu cā voi cāftats Isusul, tsi s-crutsisi.

6 Elu nu easti aoa, cā s-nyie, dupā cum vā avea dzāsā. Yinitā, videts loclu iu eara bāgatā Domnul.

7 Dutsets-vā trāoarā sh-dzātsets a ucenitsilor a lui cā elu s-nyie dit mortsā. Sh-ia, ma neadzi nāintea a voastrā tu Galilea. Aclo va lu videts. Ia, vā-u aspush.”

8 Eali, s-dipārtarā trāoarā di la murmintul cu fricā sh-cu harauā marii, shi s-dusirā trāoarā s-dutsea hābarea la ucenitsilji a lui.

⁹ Niashtiptat Isusul lā ishi nāinti sh-lā dzāsi: "Sānātati!" Atumtsea eali s-apruchearā, lji acātsarā cicioarili, shi si ncljinarā.

¹⁰ Atumtsea Isusul lā dzāsi a lor: "S-nu avets fricā, dutsets-vā dzātsets a fratsālor a melji tsi s-ducā tu Galilea sh-aclo va s-mi veadā."

Hābārsirea Nialihioasā a Suldatsilor

¹¹ Dupā tsi elji ma s-dutsea, niscāntsā di viglji-torlji, agiumsirā tu cāsābā sh-dzāsirā la mārilji a preftsālor tuti atseali tsi eara faptā.

¹² Atumtsea aeshti featsirā plan cu aushlji sh-apofāsirā s-lā da a suldatsilor multsā pāradzi,

¹³ dzācānda a lor: "Dzātsets: 'Ucenitsilji a lui vinirā noaptea sh-lu furarā truplu, cāndu noi durnjeam.'

¹⁴ Sh-macā aestā va lu avdā guvernotoru, noi va lu cāndārsim atsel, sh-va lu fātsem tsi voi s-nu avets mirachi."

¹⁵ Sh-elji loarā pāradzli sh-featsirā ashā cum lji nvitsarā, sh-aestu zbor s-arāspāndi la Iudeilji pānā tu dzua di azā.

Fānirusirea al Isus tu Galilea

¹⁶ Deapoea di unsprādzatsi di ucenjitsilji s-dusirā tu Galilea, tu muntili atsel iu avea dimāndatā Isusul,

¹⁷ sh-cāndu lu vidzurā, si ncljinarā, ma niscāntsā si ndoljirā.

¹⁸ Deapoea Isusul s-apruche, sh-lā dzāsi a lor: "A njia nji si easti datā cathi puteari tu tser sh-pri loc.

¹⁹ Dutsets-vā sh-nvitsats ucenitsi di tuti fārili, pātidzānda tu numa a Tatālui, sh-a Hiljiui sh-a Sāmtului Duh,

Mateu 28:20

ci

Mateu 28:20

20 shi s-nveatsā s-facā tuti aesti tsi mini am dimāndatā. Sh-ia, mini escu cu voi tuti dzālili, pānā tu bitisita a etiljei."

Biblia tu limba Rrāmānā
Portions of the Holy Bible in the Aromanian prestige
dialect spoken in central and southern Albania.

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: Armāneashti/Arumanisht

Contributor: The Word for the World Europe

Bibla Aromaneshti Frasherot dit Arbenishi

The Word for the World International 2024

www.twftw.org

Aromaneshtli Frasherot easti un din dialectili a limbaljei proto-latine balcanica tsi s-greashti ma multu tu teritorlu a Republicaljei dit Albania, tu Nordul Grecie, tsi s-aclejama Epiru shi tu niscants locurili a Republicaljei dit Nord Machidunia etc. Armanjilji dit Albania, dit Nord Machidunia poati s-lu ghavaseascu textul sciat.

Aromanian Frasherot Bible of Albania

Aromanian Frasherot belongs to the dialects of the Proto-Latin Balkanic language spoken mainly in the territory of the Republic of Albania and of Northern Greece, which was called Epirus and in some other pockets in the Republic of North Macedonia, etc. Aromanians from Albania, and the Republic of North Macedonia can read and understand the printed text.

Bibla Arumune Frasherot e Shqiperise

Arumanishtja Frasherote iu përket dialekteve te gjuhes proto-latine balanike te folur të folur kryesisht në teritorin e Republikës se Shqiperise dhe te Greqise Veriore, qe quhej Epir dhe ne disa xhepa te tjere ne Republikën e Maqedonise se Veriut etj. Arumunët e Shqiperisë, te Republikës se Maqedonise se Veriut mund të lexojnë dhe kuptojnë tekstin e shtypur.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

cii

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

f563e243-ab94-527a-91cd-1da31a44b46d